

ఇది కరోనా కాలం.

కాళ్ళకు బంధాలూ, ముక్కు మూతికి చిక్కాలూ తొడిగిన కాలం.

దాదాపు ఏడాది నుంచి పిల్లలు ఇళ్ళకే పరిమితం.

ఒకటి - రెండు దశల మధ్య కాస్త బయట తిరిగినా

మళ్ళీ ఎవరింటి తలుపులు వాళ్లం గట్టిగా బిడాయించుకున్న కాలం.

కోవిడ్ జాగ్రత్తలు తీసుకుంటూనే

పిల్లల ప్రపంచాన్ని, పరిజ్ఞానాన్ని విస్తరింపచేయాలి.

అందుకు ఇల్లే ఒక పాఠశాల. ఇల్లే ఒక కార్యశాల.

ఆ సంగతుల సమాహారమే

ఈ వారం అట్టమీది కథనం.. **4,5** లో...

ప్రజాశక్తి

ఆదివారం అనుబంధం
మే 23, 2021

ఇల్లే ఒక కార్యశాల..

కథ

2లో..

అమ్మ మనసు

సెలబ్రేట్

6లో..

సేవ సంతోషాన్ని, సంతృప్తిని ఇస్తోంది

“వల్లీ, పొద్దున్నించి ఫోన్ చెయ్యలేదురా నాన్నా? ఆరోగ్యం బాగానే ఉందా?” అంటూ హాస్టల్లో ఉన్న కూతురుకి ఫోన్ చేసింది భువన.

“అమ్మా, ఏటయ్యింది? నిన్నరాత్రికి ఇప్పటికీ నాకేమీ కాదు. నేనేమీ అయిపోను. రోజుకి రెండు సార్లు ఫోన్ చేసి, ఏం తిన్నావు? ఫుడ్ బాగుందా, లేదా? ఏంటి వండేరు? అంటూ ప్రశ్నల మీద ప్రశ్నలు వేసి నన్ను విసిగించి చంపుతావు” అంటూ విసుగ్గా ఫోన్ పెట్టేసింది వల్లి.

బాధగా నిట్టూర్చింది భువన. ‘ఈపిల్ల కూడా వాళ్ళ నాన్న లాగానే తయారయింది. తను పెంపకంలో లోపం చెయ్యలేదు. తను చేసిన తప్పేంటి? పెద్దగా చదువుకోలేదని తెలిసి కూడా తనను పెళ్లి చేసుకున్న భర్త, చదువులేని మొద్దు అని చులకనగా మాటలాడుతూంటే... పోనీలే అని తలదించుకునేది భువన. తండ్రి మాటల ప్రభావం కూతురుమీద పడి, కూతురుకూడా తల్లిని చులకనగా మాట్లాడుతుంటే, అప్పుడప్పుడూ మనసు కష్టపడుతోంది భువనకు.

తండ్రి తెలివితేటలు పుణికి వుచ్చుకొని, స్టేట్ లెవెల్లో మెరిట్గా ఉన్న కూతురంటే ప్రాణం భువనకు. కూతురుకి ఫస్ట్ ర్యాంక్ వచ్చిందని తోబుట్టువులతోపాటు చుట్టాలందరూ అభినందిస్తుంటే తల్లిగా సంతోషంతో పొంగిపోయింది. తను కూడా కూతురుని దగ్గరకు తీసుకొని అభిమానం వ్యక్తం చేయాలని అనుకొంది. కానీ కూతురు ఏదో అవసరానికే తప్ప తనతో మాట్లాడదు అని ఎన్నోసార్లు బాధ పడింది ఆ తల్లి మనసు.

పేపర్ వాళ్ళు, టీవీల వాళ్ళు కూతురు ఇంటర్వ్యూ తీసుకోవటానికి వచ్చారు. భువన ఆ సంతోషంలో స్వయంగా చేసిన గులాబ్ జామ్ వాళ్ళకు ఇచ్చినప్పుడు, కూతురు అందరిముందూ... “అమ్మా, నువ్వు ఇంట్లో చేసినవి ఎందుకు పెడుతున్నావు? నువ్వు చేసేవి గులాబ్ జామ్లా ఉండవు. గుండ్రాళ్ళలా ఉంటాయి. స్వీట్స్ బయటనుంచి తెప్పించవలసింది కదా” అంటూ విసుక్కుంటే... బాధపడినా సర్దుకుంది భువన. విలేఖరులు కూతురుని ప్రశంసిస్తూ ఇంటర్వ్యూ తీసుకుంటుంటే... చాకచక్యంగా సమాధానాలు ఇస్తున్న కూతురుని వంట గదిలోనుంచి తొంగి చూస్తూ మురిసిపోయింది.

“మీ ఆశయ సాధనలో మీ అమ్మగారి పాత్ర ఎంత?” అని టీవీ వాళ్ళు అడిగినప్పుడు, భువన చెవులు రిక్కించింది, కూతురు ఏం చెప్తుందో వినాలని. అంతలో వల్లి పకపకా నవ్వుతూ... “ఇందులో మా అమ్మ రోల్ ఏమీ లేదు. మా నాన్నగారి ప్రోత్సాహంతోనే నేను బాగా చదవగలిగాను. నాన్నగారు డ్యూటీ నుంచీ రావటం ఆలస్యమైనా సరే, నా చదువు కోసం అతని నిద్ర మానుకొని, నాతోపాటు కూర్చోని మరీ చదివించేవారు. నేను మంచి మార్కులు తెచ్చుకోవటంలో నా పాత్ర ఎంతుందో, మానాన్నగారి పాత్ర కూడా అంతే ఉంది” అని కూతురు అన్నప్పుడు భువన మనసు బాధపడింది. ఇంటర్వ్యూ అయినత రువాత.. “ఏమ్మా, నా గురించి కొంచమైనా, మంచిగా టీవీ వాళ్ళకు చెప్పచ్చు కదే” అంది భువన కిసుకగా కూతురుతో.

“ఏంటి చెప్పేది? నాకోసం నువ్వేం చేశావని చెప్పమంటావు అమ్మా?” అంది ఎగతాళిగా వల్లి.

“నీకు అనుక్షణం బలమైన ఆహారం ఇస్తూ, నువ్వు చదువుతున్నంత సేపూ నీకు నీళ్ళు, పాలు అందిస్తూ, నీ గురించి ఆలోచిస్తూ నిన్ను కంటికి రెప్పలా కాపాడుుంటేదా నేను?” అంది భువన. “సరేలే, నీ సోది ఆవు. అందరు అమ్మలూ పిల్లల్ని అలాగే చూస్తారులే. ప్రపంచంలో నువ్వొక్కర్తివే ఏదో చేస్తున్నట్టు చెప్తున్నావు. అయినా ఏంటి చెప్పమంటావు నీగురించి? నువ్వేమైనా పెద్ద ఉద్యోగస్తురాలివా? లేకపోతే పెద్ద పెద్ద డిగ్రీలు ఏమైనా ఉన్నాయా?” అంది చిరాగ్గా వల్లి.

వల్లికన్నా రెండేళ్లు చిన్నవాడైన వినయ్ తల్లిని అర్థం చేసుకొని, తల్లి బాధ పడుతుందని అక్కకు నచ్చచెప్పబోతే... “పోరా అమ్మకూచీ. నువ్వు నాకు చెప్పినాశీంటి? నువ్వు కూడా అమ్మలాగే మందబుదిప్రణ గాడివి” అంటూ తమ్ముడిని గేలి చేసింది.

కూతురు ఎంత విసుక్కున్నా సరే, పై చదువులకోసం హాస్టల్కి వెళుతున్న కూతురుకి, చెప్పవలసిన జాగ్రత్తలన్నీ చెప్తూనే ఉంది భువన.

ఎప్పుడూ చదువులో మునిగి ఉండే వల్లి, పై చదువుకోసం కాలేజీలో అడుగు పెట్టింది. విశాలమైన భవనాలు, తూనీగల్లాంటి విద్యార్థులతో అదొక వింతైన రంగుల ప్రపంచమనిపించింది. కొత్త స్నేహాలతో పాటు టాప్ ర్యాంకర్ అనే గౌరవంతో పట్టలేని సంతోషాన్ని ఇచ్చింది కాలేజీ వాతావరణం వల్లికి.

ట్యుల్ దాకా తండ్రి ఇచ్చిన ప్రోత్సాహంతో కష్టపడి మంచి ర్యాంక్ తెచ్చుకుంది. కాలేజీలో మాత్రం చదువుతున్నారో, లేదో ఎవరూ పట్టించుకోరు. రెక్కలోచ్చిన పక్షుల్లా ఉన్న వాళ్ళని చూసి తనను తాను మర్చిపోయి, అందరితో పాటూ పుస్తకాలు పక్కకు పెట్టి రంగుల ఊహల్లో తేలిపోసాగింది. సీనియర్స్ ఆటపట్టింపులు, మగపిల్లలు తన అందాన్ని ఆరాధిస్తూ కామెంట్స్, ఆడపిల్లల అసూయ చూపులు, ఇవేకాక కొత్తగా చేతికి వచ్చిన స్మార్ట్ ఫోన్లో సమయం గడపటంతో తనను తాను మర్చిపోయింది వల్లి.

మొదటి సెమిస్టర్ రెండు సబ్జెక్ట్స్ ఉండిపోయాయి. ఇంట్లో చెప్పలేదు. రెండో సెమిస్టర్లో ముందువి రెండు, కొత్తగా మరో రెండు సబ్జెక్ట్స్ బ్యాక్ అయ్యేసరికి, భయంచేసి జాగ్రత్తపడి, నెక్స్ ఇయర్ నుంచీ అన్నీ క్లియర్ చేసుకుంది. థర్డ్ ఇయర్కి వచ్చేసరికి తెలిసింది ఏంటంటే... నాలుగు సంవత్సరాల్లో ఒక్క బ్యాక్లాగ్ ఉన్నా సరే, ఆ

అమ్మ మనసు

కాలేజీ రూల్ ప్రకారం క్యాంపస్ సెలెక్షన్లో కూర్చో నివ్వరని. ఈ సంగతి తెలిసి భయపడింది.

కొండమీద నుంచి అగాధంలో పడినట్టుగా ఉంది వల్లికి. ఎంతో కష్టపడి నిర్మించుకున్న ఆశల సౌధం కూలిపోయినట్టు విలపించింది. చదువుని ఎందుకు నిర్లక్ష్యం చేశాను? అని ఎన్నో సార్లు తనని తాను ప్రశ్నించుకుంది. ఎంత అలసటగా ఉన్నా, రాత్రి పన్నెండు దాకా తనతోపాటు కూర్చోని చదివించిన తండ్రి గుర్తు వచ్చి కళ్ళ వెంట నీళ్ళు కారాయి వల్లికి.

థర్డ్ ఇయర్ ఎగ్జామ్స్ రాసి సెలవులకి ఇంటికి వచ్చింది. ఇంట్లో సంతోషంగా గడపలేకపోతోంది.

పలకరించటానికి వచ్చిన

బంధువులు

స్నేహితులు

తండ్రితో...

“ఇంకేంటి, మీ అమ్మాయి

చదువు పూర్తి అయిపోతోంది.

ఇంక క్యాంపస్లో ఉద్యోగం రావటం

ఖాయం” అంటూ అభినందిస్తుంటే... తండ్రి సంతోషంతో పొంగిపోవటం చూసి బెంగగా వుండేది.

అన్నం దగ్గర కూర్చుంటే, తినబుద్ధి వేసేది కాదు. మౌనంగా కళాకాంతి లేకుండా ఉన్న కూతురుని చూస్తుంటే భువనకు అనుమానం పరి పరి విధాలుగా పోయేది. ‘ప్రతి చిన్న మాటకూ తనని విసుక్కుంటూ, ఎగతాళిగా మాట్లాడే కూతురు ఎందుకు మౌనంగా ఉంటోందో?’ ముందు భువననే అడుగుదామనుకుంది. మళ్ళీ వద్దులే అనుకొని, మంచి చోదాలో ఉన్న తమ్ముడికి ఫోన్ చేసి విషయం చెప్పింది భువన.

ఎప్పుడో కానీ ఫోన్ చెయ్యని అక్క వద్ద నించీ ఫోన్ రావటంతో... ముందు భయపడి విషయం విని, “కంగారు పడకు. నేను కనుక్కుంటాను. ధైర్యంగా ఉండు” అని అక్కకు ధైర్యం చెప్పి, వల్లి గురించి కాలేజీలో ఎంతైర్చి చేస్తే తెలిసిందేంటంటే... ‘వల్లి చాలా మంచి స్టూడెంట్. కాలేజీలో మంచి పేరుంది. అయితే మొదటి రెండు సెమిస్టర్లలో కొన్ని బ్యాక్లాగ్స్ ఉండటం వల్ల, వల్లిని కాంపస్ సెలెక్షన్లో కూర్చోనియ్యరని తెలిసింది’. అక్కకు ఈ విషయం చెప్పి...

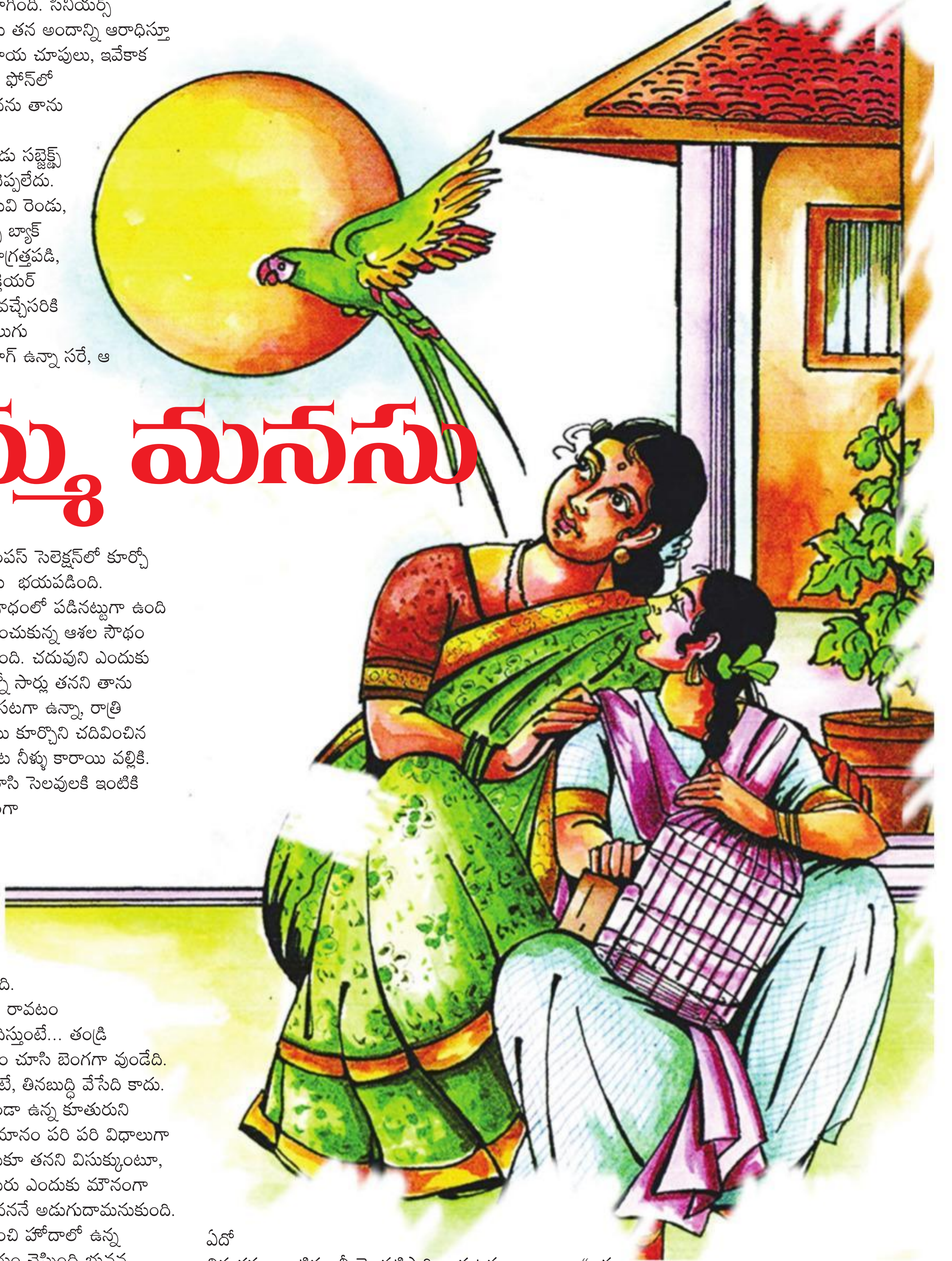
“ఇదే కారణంతో వల్లి బాధపడుతూ ఉంటుంది. నువ్వు, బావగారు ఏమీ అనకండి” అని చెప్పాడు భువన తమ్ముడు, అక్కకి. ‘పోనీలే, ఇంకేదో ప్రేమ వ్యవహారంలో పడిందేమో? జరగరానిది ఏమైనా జరిగిందేమో అని భయపడ్డాను’ అని నిట్టూర్చింది

భువన.

భర్తకు మెల్లిగా కూతురు విషయం చెప్పింది భువన. భార్య మాటలు విని గట్టిగా... “ఎందుకు సరిగా చదవలేదు నీ కూతురు. ఇంటి నుంచీ దూరంగా వెళ్ళగానే, దాని పట్టుదల ఏమయ్యింది? గోల్డ్ మెడల్ తెస్తుందని ఆశపడుతుంటే... ఛీ, అసలు అందరూ నీ కూతురుకి కాంపస్ సెలెక్షన్ అవలేదా? అంటే నేను మొహం ఎక్కడ పెట్టుకోవాలి” అంటూ అరుస్తున్న భర్తతో... “అందరి విషయంలోనూ పొరపాట్లు జరుగుతాయండీ. కానీ మనం పిల్లని తిట్టి, బాధపెడితే ఏం వస్తుంది? అది చెయ్యకూడని పొరపాటేమీ చెయ్యలేదు కదా.

మాట్లాడాను. నా తిరస్కారానికి అమ్మ ఎన్ని సార్లు బాధపడిందో? అయినా అమ్మ నన్ను ఎప్పుడూ ఏమీ అనలేదు. ఇప్పుడు నేను బాధపడుతున్నానని ఎంతో తల్లడిల్లిపోతోంది. ‘పొరపాటుని క్షమించమ్మా!’ అనుకొని కంటినిండా అమ్మరూపాన్ని నింపుకొని... “అమ్మా...” అంటూ తల్లి దగ్గరకు వెళ్ళింది వల్లి.

“లేచేవా తల్లి? ఉండు కాఫీ ఇస్తాను. ఈలోపు తండ్రి, కూతుళ్ళు కబుర్లు చెప్పుకోండి” అంటూ వంట గది వైపు వెళుతున్న తల్లిని చెయ్యి పట్టుకొని ఆపి...

ఏదో చిన్నతనం ఇంటినుంచీ మొదటిసారి బయటకు వెళ్ళటం. కాలేజీ అలవాటు అయ్యేసరికి సమయం పట్టింది పిల్లకు” అంటూ నచ్చచెప్పింది.

“ఏది, ఎక్కడ? పిలుపు” అంటున్న భర్తతో... “ఓ.. మెల్లిగా. పిల్ల వింటే ఏడుస్తుంది. మీరు కోపాన్ని తగ్గించుకోండి. మన అమ్మాయికి చదువు పూర్తి కాగానే ఇంకా మంచి ఉద్యోగం వస్తుంది. ఊరికే మీరు బాధపడి, దాన్ని బాధపెట్టకండి” అని భువన నచ్చచెప్పా ఉంటే...

తలుపు వెనుక నిలబడి తల్లితండ్రుల మాటలు విన్న వల్లి ‘అయ్యో, తెలియక చేసిన పొరపాటుతో నాన్నను బాధ పెట్టేను అనుకొంది. నాన్నకు ఎంతో బాధ్యతగా నచ్చచెప్పన్న ఆమ్మని కొత్త కోణంలోంచీ ఆశ్చర్యంగా ఆరాధనగా చూస్తూ... అమ్మని ఎన్నోసార్లు చదువు లేనిదానివని కించపరిచాను. ఎగతాళిగా

“అమ్మా, ఈరోజు కాఫీ బ్రేక్ఫాస్ట్ నేను తయారు చేస్తాను. ఎప్పుడూ చదువు హడావిడిలో ఉండి నేను పని అసలు నేర్చుకోలేదు. నువ్వు నాకు నేర్పిస్తావా?” అంటూ సంతోషంగా వెలిగిపోతున్న కూతురు మొహం చూసి, ‘అమ్మయ్య నా కూతురి ముఖంలో నవ్వుని చూశాను’ అనుకొంది భువన.

“ఏ విషయాలూ ఇంట్లో దాచకూడదు. ఎందుకు ఇలా చేశావు? తప్పుయినా ఒప్పుయినా తల్లితండ్రులకు చెప్పాలమ్మా! మేము తల దించుకునే పని నువ్వెప్పుడూ చెయ్యవు. మాకు తెలుసు తల్లి” అంటూ కూతురుని సుతి మెత్తగా మందలించాడా తండ్రి.

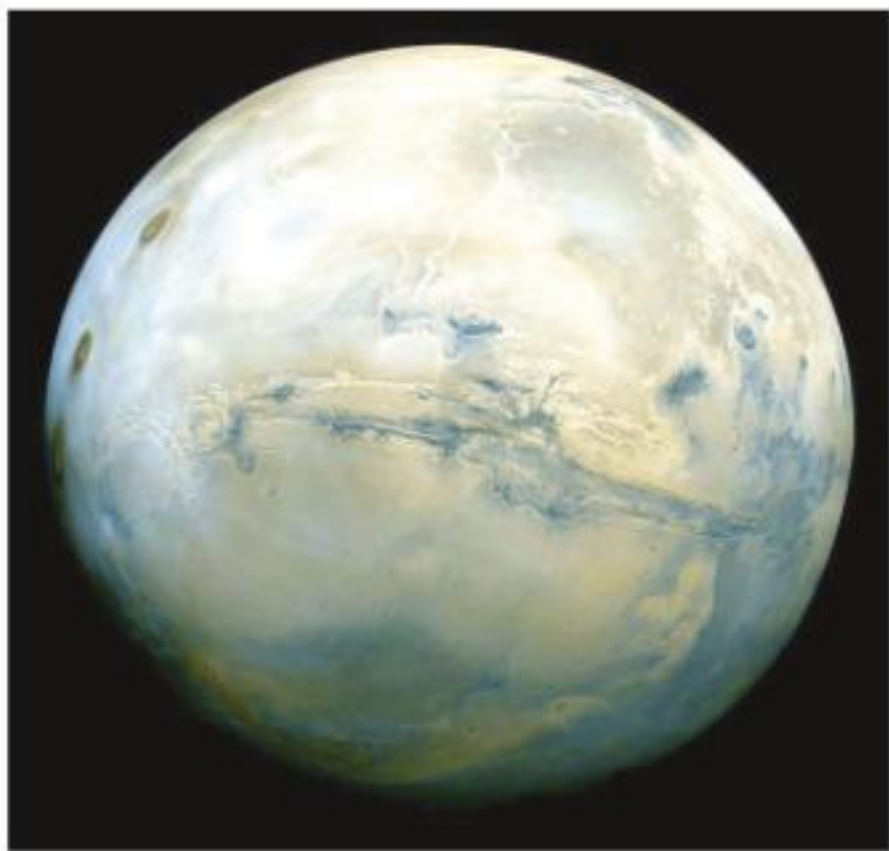

అంగారకుడి ఆనుపానులపై చైనా పరిశోధన

అంగారక గ్రహంపై చైనా తన పరిశోధనలను కొనసాగిస్తోంది. ఇప్పుడు అత్యధునిక సాంకేతికతతో కూడిన రోవర్ ని దించింది. తద్వారా భవిష్యత్తులో అక్కడ కాలనీ నిర్మించి.. అంతరిక్షంలో తిరుగులేని శక్తిగా ఎదగాలని ప్రయత్నిస్తోంది. అంతరిక్ష పరిశోధనలు, ప్రయోగాల్లో తానూ పోటీగా ఉన్నానని చెబుతోంది చైనా. తాజాగా అంగారక ఝురోంగ్ అనే రోవర్ ని విజయవంతంగా దింపింది.

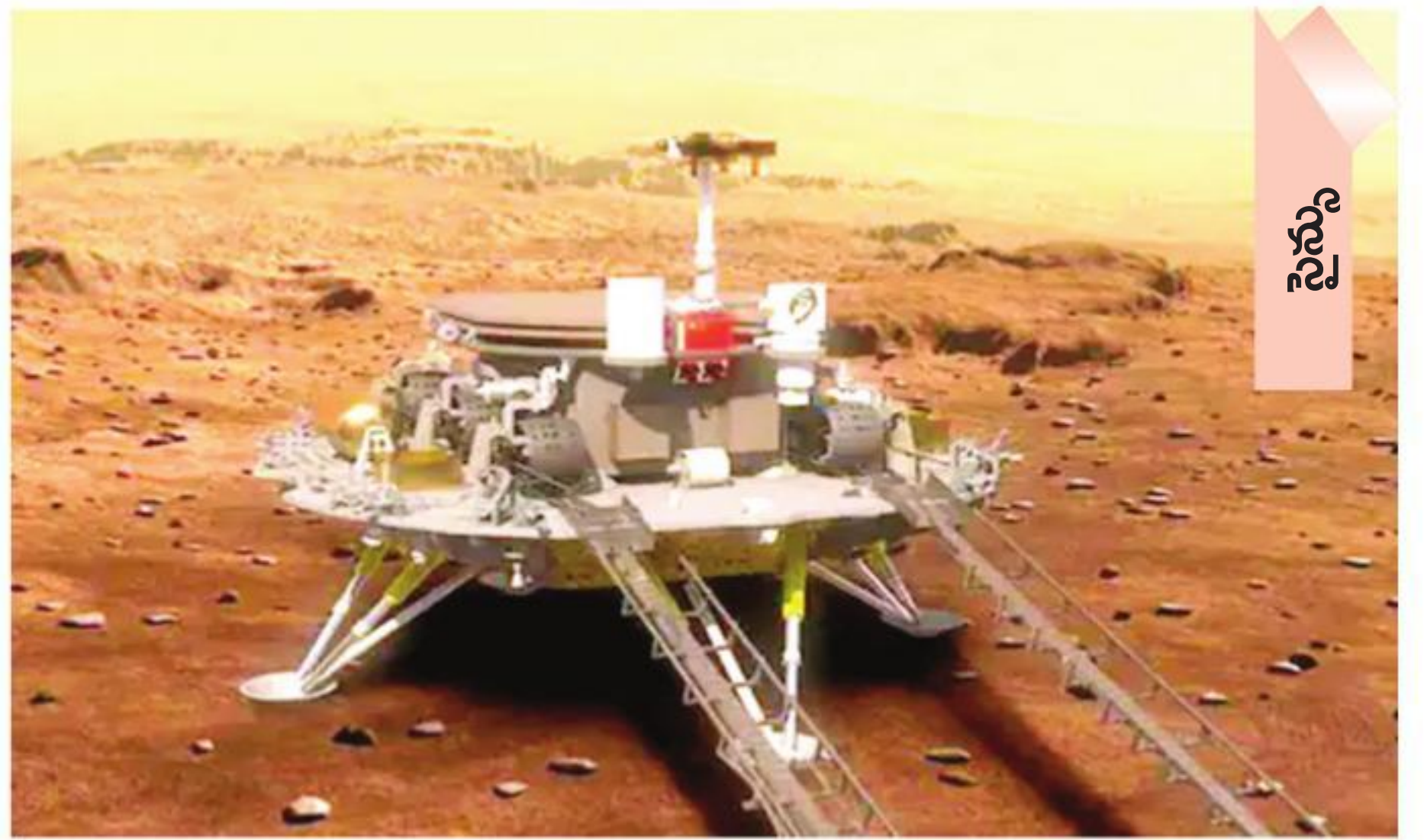
ఇదో చరిత్ర అని చెప్పొచ్చు. ఎందుకంటే.. మనకు ఎక్కడో 32 కోట్ల కిలోమీటర్ల అవతల ఉంది మార్స్. అక్కడి

గతుకుల నేలపై అత్యంత జాగ్రత్తగా ఓ రోవర్ ని దింపడం మాటల్లో చెప్పుకున్నంత ఈజీ కాదు. మన ఇన్రో ఇలాంటి ప్రయత్నం చేసి ఫెయిలైన విషయం తెలిసిందే.. అంతరిక్ష పరిశోధనల్లో భారత్ కంటే వెనకబడి ఉన్న చైనా.. ఇప్పుడు దూసుకొచ్చింది అనుకోవచ్చు. అమెరికా తర్వాత.. మార్స్ పై రోవర్ ని దించిన రెండో దేశంగా చైనా నిలిచింది.

మార్స్ పైన సున్నితమైన వాతావరణంలో... ఓ విశాల మైదానంలో... రోవర్ ను సురక్షితంగా దింపినట్లు చైనా మీడియా అధికారికంగా వెల్లడించింది. ఇక నాసా లాగే.. చైనా కూడా.. మార్స్ పై మట్టి ఎలా ఉంది, అందులో ఏ ఖనిజాలు ఉన్నాయి.. అక్కడి కొండలు, గుట్టలు అన్నింటినీ అత్యంత దగ్గర నుంచి రోవర్ ద్వారా పరిశీలించగలదు.

చైనా గత నెల్లో.. తన సొంత అంతరిక్ష కేంద్రం కోసం.. కోర్ మాడ్యూల్స్ ని రోదసిలో రిలీజ్ చేసింది. గత డిసెంబర్ లో చందమామ నుంచి 2 కేజీల రాళ్లను చైనా భూమికి తెప్పించు కుంది. వచ్చే నెల్లో చైనా ముగ్గురు వ్యోమగాము ల్ని అంతరిక్షంలోకి పంపనుంది. ఇలా చైనా అన్ని రకాలుగా అంతరిక్ష పరిశోధనలు, ప్రయోగాల్లో ముందుకు దూసుకుపోతోంది. ఇన్నాళ్లూ తమకు తిరుగులేదని అనిపించుకుంటున్న నాసాకు చైనా గట్టి పోటీ ఇవ్వనుంది. ఈ విషయంపై నాసాకి చెందిన అసోసియేట్ అడ్మినిస్ట్రేటర్ ఫర్ పైన్స్ థామస్ జుర్బుచెన్ స్పందించారు. చైనాకి శు

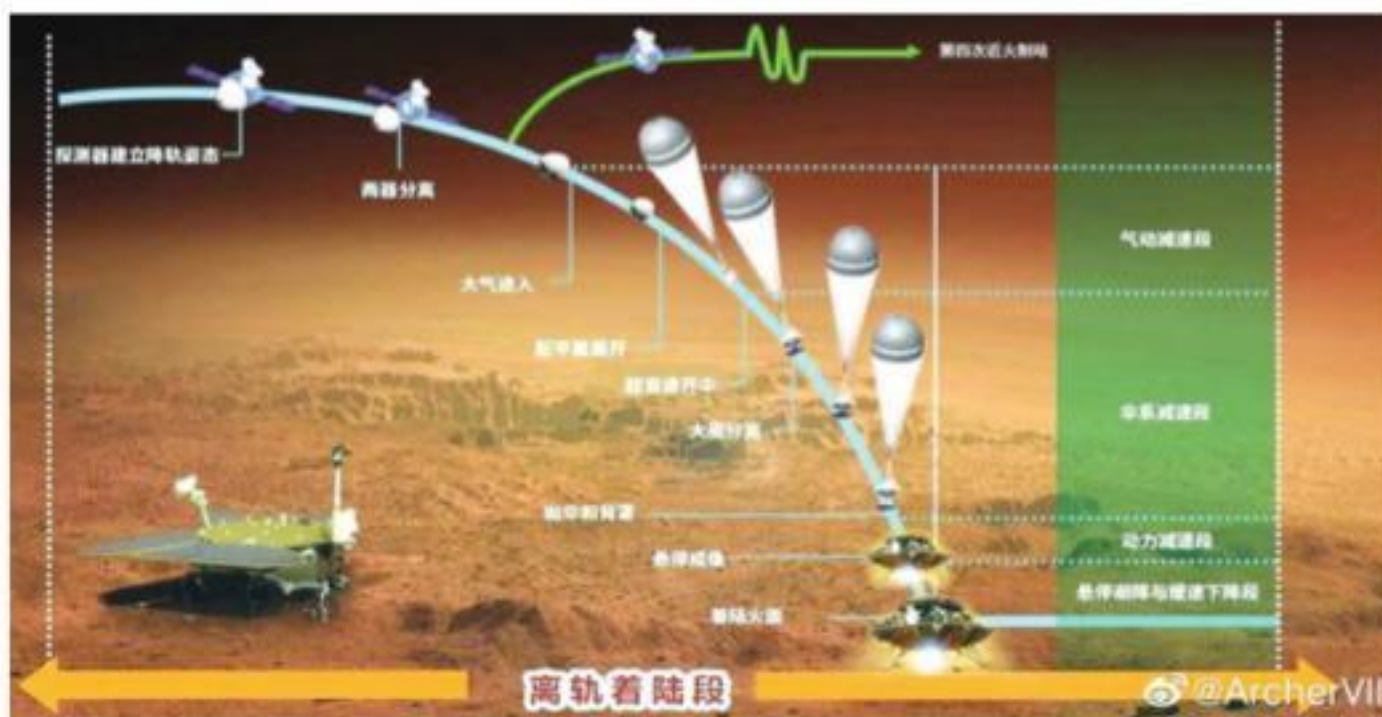
భాకాంక్షలు తెలిపిన ఆయన.. ఇకమీదట కలిసి ముందుకు సాగుదాం అన్నారు. చైనా ప్రయోగం రెడ్ ప్లానెట్ ను మరింతగా అర్థం చేసుకోవడానికి వీలవుతుంది అన్నారు.

చైనా మార్స్ మిషన్..

గత జూలైలో చైనా తియాన్వెన్-1 మిషన్ నుకి

పంపింది. అందులో ఓ ఆర్బిటర్, ఓ ల్యాండర్, ఓ రోవర్ ఉన్నాయి. ఫిబ్రవరి 10న ఈ మిషన్.. మార్స్ వాతావరణం లోకి చేరింది. ఆ తర్వాత గుండ్రంగా తిరుగుతూ దిగే టైమ్ కోసం ఎదురుచూసింది. రోవర్ పేరు ఝురోంగ్. చైనా జనపదాల్లో అగ్నిని ఝురోంగ్ అనేవారు. అదే పేరును

దానికి పెట్టింది. ఈ ఝురోంగ్ రోవర్.. 240 కేజీల బరువు ఉంది. ఇది సోలార్ పవర్ ఉపయోగించుకొని మార్స్ పై తిరగగలదు. దీనికి కెమెరాలు, రాడార్, మాగ్నెటిక్ ఫీల్డ్ డిటెక్టర్, వెడర్ స్పేషన్ వంటివి ఉన్నాయి. వాస్తవానికి చైనా పదేళ్ల కిందటే ఇలాంటి ప్రయోగం చేసి ఫెయిలైంది. ఆ రోవర్ ని తీసుకెళ్లిన రష్యా రాకెట్.. మధ్యలోనే పేలిపోయింది. మార్స్ ఉత్తరాన ఉన్న మంచును పరిశీలించేందుకు చైనా ఈ రోవర్ ని పంపింది.

బీన్స్ కర్రీ

రుచి

కావాల్సిన పదార్థాలు : బీన్స్-2 కప్పులు, పెసరపప్పు- 2 టీస్పూన్లు, అల్లం- అర టీస్పూన్ (ఇది ఆప్షనల్), టమాటా-ఒకటి (సన్నగా తరిగినది), కొత్తిమీర - కొద్దిగా (కట్ చేసింది), పసుపు- చిటికెడు, ఉప్పు- రుచికి సరిపడా, కారం- పావు టీస్పూన్ కంటే కాస్త ఎక్కువగా, కరివేపాకు- ఒక రెబ్బ, జీలకర్ర- అర టీస్పూన్, ఆవాలు - కొద్దిగా, నూనె- తగినంత, ఇంగువ- చిటికెడు.

తయారీ విధానం :

ముందుగా పెసరపప్పును కడిగి.. ఓ గిన్నెలో వేసి.. నీరు పోసుకోవాలి. నీటిలో పప్పు పూర్తిగా మునగాలి. అరగంట తర్వాత కుక్కర్ లో వేసి నీరు పోసుకోవాలి. ఇందులో కట్ చేసి పెట్టుకున్న బీన్స్ ను వేసి రెండు విజిల్స్ వచ్చే వరకూ ఉడికించాలి.

ఇప్పుడు పాన్ వేడిచేసి.. అందులో నూనె వేసుకోవాలి. ఇందులో ఆవాలు, జీర, కరివేపాకు వేసి వేగనివ్వాలి. వెంటనే ఇంగువ, అల్లం వేసి అటూ ఇటూ కదపాలి. తర్వాత కట్ చేసి పెట్టుకున్న టమాట ముక్కల్ని వెయ్యాలి. ఇందులో కొద్దిగా రుచికి ఉప్పు, పసుపు వేయాలి. టమాటా ముక్కలు మెత్తగా మగ్గే వరకూ ఉంచి తర్వాత అటూ ఇటూ కదుపుతూనే మరో 2 నిమిషాలు ఫ్రై చెయ్యాలి. ఇప్పుడు నానబెట్టిన పెసరపప్పు వెసి, ఉడికిన బీన్స్ వేసి, కారం వెయ్యాలి.

బాగా కదుపుతూ.. 3 నిమిషాలు ఫ్రై చెయ్యాలి. బీన్స్ కలర్ మారుతూ.. కర్రీ మొత్తం బాగా కలిసే వరకూ వేపాలి. దించేసే ముందు..కొత్తిమీర వెయ్యాలి. అవసరమైతే ఎండుకొబ్బరి వేసుకోవచ్చు. ఈ కర్రీని రైస్ లేదా చపాతీలతో కలిపి వడ్డించారంటే.. ఇక అంతే..

రోగ నిరోధక శక్తిని పెంచే ఆహారం మన శరీరానికి చాలా అవసరం. కరోనా విస్తరిస్తున్న ఈ తరుణంలో దీని ప్రాధాన్యం మరింత పెరిగింది. ఏద పదార్థాల్లో ఇమ్మ్యూనిటీని పెంచే గుణం ఉందో ముందే తెలుసుకొని... వాటితో రుచికరమైన వంటలు చేసుకోవాలి. ఈవారం రుచితో అలాంటి వంటల గురించే తెలుసుకుందాం.. మరి!

వెల్లుల్లి, చింతపండు రసం

కావాల్సిన పదార్థాలు : చింతపండు రసం-టీస్పూన్, టమాట-ఒకటి (చిన్నగా తరిగినది), కరివేపాకులు-రెండు రెబ్బలు, నల్ల మిరియాలు-2 టీస్పూన్లు, వెల్లుల్లి-5 రెబ్బలు, పసుపు-అర టీస్పూన్, ఎండుమిర్చి-రెండు, ఉప్పు- తగినంత, జీలకర్ర-టీస్పూన్, ఇంగువ-అర టీస్పూన్, కొత్తిమీర- టీస్పూన్, నూనె-టీస్పూన్, ఆవాలు-టీస్పూన్.

తయారీ విధానం :

ముందుగా పాన్ లో ఎండు మిర్చిని కొద్దిగా ఫ్రై చేసి, తర్వాత వాటిని మిక్సీ జార్ లో వేసుకోవాలి. వాటితోపాటు నల్ల మిరియాలు, జీలకర్ర, వెల్లుల్లి, కరివేపాకులు వేసి... గ్రైండ్ చెయ్యాలి. వచ్చిన పొడిని ఓ పక్కన పెట్టుకోవాలి. ఇప్పుడు మళ్లీ పాన్ తీసుకొని నూనె వేసి..

వేడిచేసుకోవాలి. టమాటా ముక్కలు వేసి, మిగిలిన

కరివేపాకులు వెసుకోవాలి. పసుపు, ఉప్పు వేసి 4 నిమిషాలు మీడియం మంటపై వేపుకోవాలి. ఇప్పుడు ముందుగా గ్రైండ్ చేసిన పొడిని వేసుకోవాలి. ఇందులో చింతపండు గుజ్జు పోసుకోవాలి. దీంతో పాటు 2 కప్పుల నీరు పోయ్యాలి. చిన్న మంట పెట్టి.. మూత పెట్టి పది నిమిషాలు ఉడకనివ్వాలి.

మరో ప్యాన్ లో కొద్దిగా నూనె లేదా నెయ్యి వేసి వేడి చేసుకోవాలి. ఆవాలు, ఎండు మిర్చి, ఇంగువ వేసి అటూ ఇటూ కదుపుకోవాలి. ఇందులో ముందుగా ఉడికించిన రసం వెయ్యాలి. పది నిమిషాల తర్వాత స్టవ్ ఆఫ్ చేసి, రసంలో కొత్తమీర వేసి కలపాలి. కావాలంటే కాస్తంత నల్ల మిరియాల పొడి కూడా చల్లుకోవచ్చు. ఈ రసాన్ని డైరెక్టుగా తాగవచ్చు లేదా... రైస్ లో కలుపుకొని తినవచ్చు.

పాలకూర దోఖ్లా..

కావాల్సిన పదార్థాలు : పాలకూర-2 కట్టలు, శనగపిండి-200 గ్రాములు, ఆవాలు-2 టీస్పూన్లు, అల్లం-కొద్దిగా, కొత్తిమీర-ఒక కట్ట, పచ్చిమిర్చి-నాలుగు, కొబ్బరి తరుము - కొద్దిగా.

తయారీ విధానం: పాలకూర ఆకులు, అల్లం, పచ్చిమిర్చి మిశ్రమంలో కొద్దిగా నీరు, ఉప్పు వేసి... మిక్సీలో బ్లెండ్ చేసుకోవాలి. ఇప్పుడు ఆ మిశ్రమంలో శనగపిండి వేసి... కొద్దిగా నీరు పోసుకోవాలి. మరో పలుచగా కాకుండా స్కూత్ గా ఉండేలా చేసుకోవాలి. ఈ మిశ్రమాన్ని ఓ గంటపాటు పక్కన పెట్టుకోవాలి. ఈ మిశ్రమంపై కొద్దిగా ఫ్రూట్ సాల్ట్

వేసుకుని బాగా కలుపుకోవాలి. దాన్ని స్టీమర్ లో లేదా దోఖ్లా మేకర్ లో ఉంచాలి. దోఖ్లా తయారవ్వగానే దాన్ని బయటకు తీసి.. ముక్కలుగా కట్ చేసుకోవాలి. ఈ ముక్కలపైన ఘగర్ సిరప్ వేసుకోవాలి. తర్వాత నూనెలో ఆవాలు వేయించి వాటిని నూనెతో సహా.. దోఖ్లా ముక్కలపైన పోసుకోవాలి. కొబ్బరి తరుము, కొత్తిమీర ఆకులు వేసి.. ఘడినా చట్నీతో సెర్వ్ చేసుకోవచ్చు.

పోషకాలు : పాలకూరలో ఎక్కువ పోషకాలుంటాయి. ముఖ్యంగా పాలకూరలో ఉండే ఐరన్ మనకు శక్తిని ఇస్తుంది. ఇంకా విటమిన్ ఎస్,కె ఉంటాయి. మెగ్నీషియం, మాంగనీస్ వంటి ఖనిజాలు కూడా ఉంటాయి.

23 మే 2021

అట్టమీది కథ

- శాంతిమిత్ర

ఇలే ఒక కార్యశాల

పిల్లలు ఇంటికే పరిమితమై దాదాపు ఏడాదైంది. స్కూలు రోజులకు, సెలవు రోజులకు మధ్య తేడా లేకుండా పోయింది. ఆన్‌లైన్ క్లాసులు నడుస్తూనే ఉన్నాయి. హోంవర్కులు సాగుతూనే ఉన్నాయి. ఈ కొత్త వరపడికి అలవాటు పడడం ఇంకా కొత్తగానే ఉంది. ప్రస్తుతం వేసవి సెలవులే అయినా ఆ సందడి ఎక్కడా కనపడడం లేదు. వరుసగా రెండో

ఏడాది పిల్లల ఆటవిడుపును కోవిడ్ హరించివేసింది.

మరి పిల్లలను ఇంటి పరిధిలోనే, ఉన్న పరిమితుల్లోనే సంతోషపెట్టాలి.

అంతో కొంత పిల్లల ప్రపంచాన్ని ప్రత్యేకంగా, ప్రయత్నపూర్వకంగా సృష్టించాలి.

వంట .. ఓ ప్రయోగం!

ఉదయం శరీర శ్రమ ముగిశాక, స్నానమయ్యాక ఆన్‌లైన్ క్లాసులు ఉంటే పిల్లలు హాజరవ్వచ్చు. లేకుంటే ఇంటి పనుల్లో సహాయపడేలా చేయచ్చు. పిల్లల చయనును బట్టి పనిని కేటాయించొచ్చు. కూరగాయలు సిద్ధం చేయడం, కోయడం; జ్యూస్ తీయడం, టిఫిన్ తయారీలో సహకారం ... ఇలా ఏమైనా చేయొచ్చు. "ప్రపంచంలో ఇప్పటివరకూ జరిగిన వాటిలో అత్యుత్తమ అవిష్కరణ .. వంట" అన్నా ప్రఖ్యాత శాస్త్రవేత్త బెన్‌స్టీన్. ఆయన గొప్ప కుక్ కూడా! నిజమే కదా? రుచిరకరమైన తిండి తయారావే, మిగిలిన ఏ సౌకర్యమైనా. "కూటికోసమే కోటిపాట్లు" అన్న పెద్దవాళ్ళ మాటలోని అంతర్భంగ కూడా ఇదే! కాబట్టి - అబ్బాయి అయినా, అమ్మాయి అయినా కచ్చితంగా వంట చేయడం నేర్చుకోవాలి. సులభంగా చేసుకునే వంటలు ముందు నేర్పించవచ్చు. వండినవారికి ఆహారం విలువ బాగా తెలుస్తుంది. దానిలోని కష్టమూ, ఇష్టమూ అనుభవంలోకి వస్తాయి. అలాంటప్పుడు ఆహారాన్ని ఆస్వాదించే పద్ధతిలోనూ మార్పు రావచ్చు.

కొత్త కొత్త వంటల గురించి చాలా వివరమైన సమాచారం యూట్యూబుల్లో బోలెడంత దొరుకుతుంది. ఇప్పుడు అప్పుడప్పుడైనా బయటకెళ్లి తినటం అనే అలవాటుకు భ్రేకు పడింది కాబట్టి బయట తినే ఆహారాన్ని ఇంట్లోనే తయారు చేసుకోవటానికి శ్రీకారం చుట్టేయొచ్చు. అయితే, ఆ పనిని అమ్మో నాన్నో గట్టుగా చేసి, చక్కా వండించేయడం కాక- ఇంటిల్లిపాదీ ఉప్పుడి ప్రయోగంగా మార్చేయండి! పిల్లలు చదివేవి ఏ సైన్లకు అయినా- వంటిల్లు ఓ అద్భుతమైన ప్రయోగశాల అని వాళ్ళు వంట చేస్తే తెలుస్తుంది. ఏ ఏ దినుసులు కలిస్తే ఏ ఏ రుచి వస్తుందో, ఎంతవరకు మోతాదులో వేస్తే ఇంతింత రుచి వస్తుందో ప్రాక్టికల్‌గా తెలుస్తుంది.

పిల్లల ఆసక్తి ఏమిటో స్వయంగా వాళ్ళనే అడిగి, వాళ్ళనే

నేరుగా తయారీలోకి దించండి. "సొంత వంటను మించిన మహా వంట ప్రపంచంలో మరొకటి లేద"న్నాడు ఓ పాక ప్రవీణుడు. అంచేత పిల్లలను వంటింటి ప్రవీణులను చేయటానికి ఏమాత్రం వెనకంజ వేయకండి. తాము కష్టపడి చేసిన వంటను ప్రతి ఒక్కరూ ఇష్టపడి తినాలని ప్రతి కుక్కూ భావిస్తారు. పిల్లలు చేసిన వంటను మరీ మరీ మెచ్చుకుంటూ తినండి. బాగుంటే మహా బాగా మెచ్చండి. ఎక్కువైనా ఏదైనా కొరత అనిపిస్తే - ఆ మాటను స్వీకరించేలాగ స్పీటుగా చెప్పండి.

పత్రికలూ పుస్తకాలూ ...

పత్రికను చదవడం అలవాటు చేయండి. ప్రపంచం తెలుస్తుంది. పరిసరాలూ తెలుస్తాయి. పరిణామాలు అర్థమవుతాయి. ఏ పరిణామం ఎందుకు జరిగింది? దాని వెనక ఏముంది? దాని పర్యవసానం ఏముంది? మాటల్లో మాటలు చర్చకు పెట్టండి. పిల్లలు చెప్పిది పూర్తిగా వినండి. ఆమెరకు మెచ్చుకుంటూనే మీరు చెప్పాల్సింది చెప్పండి. దేశం, పరిపాలన, పార్లమెంటు, అసెంబ్లీ, ప్రధాని, ముఖ్యమంత్రి, ధరలు, కారణాలు, పంటలు, రైతులు, వానలు, వరదలు, కష్టాలూ సస్థాలూ ... ఇలా అన్నీ తెలియనివ్వండి. వరసపెట్టి చెప్పేయకండి. వార్తల్లో వచ్చిందే చెప్పండి. చెప్పటం కన్నా చర్చించండి. వార్తాపత్రిక అంటే జరుగుతున్న చరిత్రకు అర్థం. ప్రతి ఒక్కరికీ చరిత్ర తెలియాలి. ప్రతి ఘటనకు వెనకా ముందూ ఉన్న చరిత్ర తెలియాలి. పిల్లలు పెడిపిడి చదువున్నారనే, ఇంజనీరింగ్‌లోకి వెళతారనే రోజువారీ పరిణామాలను పదిలేయకండి. ఏం చదివినా, ఎలా

పలకరింపులూ పరామర్శలూ ...

లాక్‌డౌన్,కోవిడ్ జాగ్రత్తల కారణంగా ఇప్పుడు బంధుమిత్రులు కలిసే అవకాశం లేదు. కాబట్టి మనం ఫోను ద్వారా వారితో మాట్లాడుతూ ఉంటాం. అలాగే పిల్లల స్నేహితులతో వారిని మాట్లాడగలిగింది. పలకరింపులు, పరామర్శలూ మానవ సంబంధాలను బలోపేతం చేస్తాయి. స్నేహితులతో మాట్లాడుతున్నారని విసుక్పోవద్దు. ఫోను అనలు తీయనే తీయొద్దని తీవ్ర ఆంక్షలు విధించొద్దు. సమయం దుర్వినియోగం అవుతుంది అనుకుంటే జోక్‌లు చేసుకోండి. మీ పద్యవేక్షణలో మాట్లాడేలా జాగ్రత్త వహించండి.

అలాగే దూరంలో ఉన్న బంధువులతో, కుటుంబ సభ్యులతో పిల్లలను మాట్లాడేలా ప్రోత్సహించండి. కరోనా కట్టడి మధ్య ఉండిపోయామన్న బాధ, భావన ఎవరికీ ఉండాల్సిన అవసరం లేదు. యోగక్షేమాలు తెలుసుకోవటానికి, పంచుకోవటానికి వీలైన బలమైన కమ్యూనికేషన్ వ్యవస్థ ఉంది నేడు. అందరం అందుబాట్లో కలిసి మెలని ఉన్నామనే భావన ఉండగలిగింది. నేర్చుకోవటానికి, తెలుసుకోవటానికి, పలకరించుకోవటానికి మొదలైతే ఫోను ఒక అద్భుత సాధనం. దానిని వాడగలిగింది. మెదడుకు పదును పెట్టే అటలు, అభిరుచులూ ఎప్పుడూ మేలు చేస్తాయి. చదరంగం, పజిల్స్, మాటకట్టు, సుడోకు వంటివి పిల్లలను చురుగ్గా ఉంచుతాయి. వాటిని పరిచయం చేయండి. ప్రోత్సహించండి. కోవిడ్ కాలంలో ఆన్‌లైన్ లావాదేవీలు బాగా పెరిగాయి. ఈ- చెల్లింపుల గురించి పిల్లలకు చెప్పాలి, ఆన్‌లైన్ మోసాలు చాలా జరుగుతున్నాయి. వాటి పట్ల అప్రమత్తులను చేయాలి. పిల్లలకు ఏ విషయం చెప్పాలన్నా- పత్రికల్లో వచ్చే వార్తలను, సినిమాల్లోని సన్నివేశాలను అలంబనగా చేసుకొని చెబితే సులభంగా స్వీకరిస్తారు. అర్థం చేసుకుంటారు.

కోవిడ్ కాలం మనకు చాలా కష్టనష్టాలను తెచ్చిపెట్టింది. ఎంతోమంది ఆత్మీయులను దూరం చేసింది. భయాందోళనలను సృష్టించి, కొనసాగిస్తోంది. దాని పరిధిలోనే, పరిమితుల్లోనే మనం మనలా జీవించాలి. మున్ముందుకు సాగిపోవాలి. ఈ అపద కాలంలో తెచ్చిన అప్రమత్తతని, ఆరోగ్య దక్షతనీ కొనసాగించాలి. క్షిప్ర సమయాల నేర్చే పాఠాలను, పంచే బాధ్యతలను మనం అంది వచ్చుకోవాలి. మన పిల్లలకూ అందివ్వాలి. ప్రతి ప్రతికూల పరిస్థితిని మానవాళి తరతరాలూ అధిగమిస్తూనే ఉంది. ఈ వైరస్ కాలం కూడా అంతే! ఈకాలంలో నేర్చుకున్న నైపుణ్యాల్లో పిల్లలకు గుర్తుంచాలి. మీ ఇల్లే ఒక కార్యశాలై ... మీరంతా కార్యశూరులై అనుభవాలతో, ఆనందాలతో వికసించాలి!

స్థిరపడ్డా వర్తమానంలోనే బతకాలి. వార్తల చుట్టూ ఉన్న వాస్తవంలోనే బతకాలి. కాబట్టి- మన రాజ్యాంగం గురించి తెలియాలి. పాలనావ్యవస్థ గురించి తెలియాలి. చట్టసభలు, అధికార యంత్రాంగం, కోర్టులు, ప్రచార సాధనాలూ ... ఇలా అన్నిటి గురించి అవగాహన ఏర్పడాలి. పిల్లలుగా ఉన్నప్పుడే పునాది వేయండి. దానికి ఈ కరోనా కాలం ఒక మంచి అవకాశం.

అలాగే పాత్రికేతర పుస్తకాలను పరిచయం చేయండి. కథలూ, కబుర్లు, విజ్ఞాన సంగతులూ, జీవిత చరిత్రలూ ... చదవగలిగింది. కొంత చదివాక, కొన్నాళ్ళు చదివాక వారి వారి ఆసక్తిని బట్టి అభిరుచి రూపుదిద్దుకుంటుంది. ఏ అంశంపై ఆసక్తి ఉంటే ఆ పుస్తకాలు చదవగలిగింది. చర్చించండి. అర్థమైన విషయాలను తమ్ముడికో చెల్లికో చెప్పమనండి. సంక్షిప్తంగా రాయమనండి. దీనివల్ల చదవడంలో, చెప్పటంలో, రాయడంలో నైపుణ్యం వస్తుంది. అవగాహన పెరుగుతుంది.

ఎప్పటిలాగానే ఇప్పుడూ వేసవి సెలవులు అయితే, ఏ ఆడ్డంకీ లేకుండా ఉంటే - ఈపాటికి ఏం చేస్తూ ఉంటారు మీరు? ఒక్కో కుటుంబానికి ఒక్కో ప్రణాళిక ఉంటుంది. విహారయాత్రలకు వెళ్ళటం, బంధుమిత్రుల ఊళ్ళను, ఇళ్ళను సందర్శించటం, పెళ్ళిళ్ళకు హాజరు కావడం, అమ్మమ్మ నాన్నమ్మ ఊళ్ళకు పిల్లలను తీసుకెళ్ళటం వగైరా వగైరా ఉంటాయి. ఇంకా సమ్మర్ క్యాంపుల్లో చేర్చడాలు, ఆసక్తి ఉన్న అటలూ పాటలూ చిత్రలేఖనాలు లాంటివి నేర్పించటాలూ ఉంటాయి. థియేటర్లలో సినిమాలూ, ఎగ్జిబిషన్లలో జేయింట్ వీల్ రైడింగులూ ఉండనే ఉంటాయి. కోవిడ్ కారణంగా ఇప్పుడు అవేమీ లేవు. మరి ఉన్న పరిస్థితుల్లో అలాంటి సందడినే సృష్టించటం ఎలా? పిల్లల మనసున ఆనంద హరివిల్లులు వెల్లివిరియటం ఎలా?

వాతావరణం సెలవుల మాదిరిగా ఉండడం వల్ల ఇప్పుడు చాలా ఇళ్ళల్లో దినచర్య అలసంగా మొదలవుతుంది. స్నానపానాలు లేకుండానే పిల్లలు ఆన్‌లైన్ క్లాసుల ముందు కూచుంటున్నారు. తిండివేశాలు తప్పిపోతున్నాయి. ఇది మంచిది కాదు. ఈ అలవాటుకు వెంటనే చెల్లిబీబీ రాయాలి. స్కూలు, కాలేజీ రోజుల మాదిరిగానే రోజు ప్రారంభం కావాలి. అవసరమైతే ఇంకా ముందుగానే లేవాలి. పిల్లలను తీసుకొని మనుషుల రద్దీ లేని బహిరంగ ప్రదేశాలకు వెళ్ళాలి. పటిలో, సైక్లింగ్, రస్టింగ్, మరొకటో అలవాటుగా పెట్టుకోవాలి. కోవిడ్ జాగ్రత్తలు పాటిస్తూనే ... ఏదోక

మార్కెట్ పారం!

అప్పుడప్పుడైనా పిల్లలను మార్కెట్టుకు తీసుకెళ్ళండి. దానికి ముందు ఇంటికి, వంటింటికి ఏ ఏ సరుకులు కావాలో పిల్లల చేతనే లిస్టు రాయించండి. షాపులో ఎలా ఎంచుకోవాలో, నాణ్యతను, ధరను ఎలా లెక్కేయాలో మీ ద్వారా తెలుసుకుంటారు. మీ ముటుకు మీరు ఎంచేయకండి. పిల్లలను పాత్రధారలను చేయండి. వాళ్ళ అభిప్రాయం కనుక్కోండి. తమకు ఇష్టమైన లేదా అవసరమైన ఏదోక వస్తువును చేతిలోకి తీసుకొని, ధర ఎక్కువగా ఉందనో, నాణ్యత తక్కువగా ఉందనో పిల్లలే దానిని మళ్ళీ పక్కకు తీసేశారంటే- వాళ్ళకు మన ఇంటి బడ్జెట్, ఆర్థిక సూత్రం అర్థమైనట్టే లెక్క. మామూలుగా చెప్పలేని ఆర్థిక సూత్రాలను మార్కెట్లో చెప్పొచ్చు మరి! రైతు బజారు, సూపరు మార్కెట్లు, మన వీధి చివరి దుకాణం, ఆన్‌లైన్ షాపింగు ... అన్నీ వాళ్ళకు తెలియాల్సిందే! జీవితంలో వాళ్ళు ఎలా స్థిరపడ్డా ఈ కొనుగోలు బంధం కొనసాగుతూనే ఉంటుంది. కాబట్టి - అన్నిటిని పిల్లల దృష్టిపథంలోకి తీసుకెళ్ళండి. ఏది ఎలా మేలో, ఏది ఎలా కాలో ఆచరణలో నేర్చుకుంటారు.

సామాజిక బాధ్యత

కార్టూరేటు న్యూట్లు, కాలేజీల ఆధిపత్యం మొదలయ్యాక- చదువుల్లో నిలకడ తగ్గి పోటాపోటీ ఆరంభమయ్యాక - పిల్లలకు ప్రాసోవిక పరిజ్ఞానం, సామాజిక చింతన బాగా తగ్గిపోయాయనే విమర్శ ఉంది. పెరుగుతున్న దశలో పిల్లలు సహజంగానే చుట్టూ ఉన్న సమాజం గురించి ఆసక్తికరంగా గమనించి తెలుసుకునే ప్రయత్నం చేస్తారు. కానీ, అలా ఆగి, చూసి, ఆలోచించే వ్యవస్థ పిల్లలకు లేకుండా పోయింది! సమాజం గురించి తెలియని పిల్లలు సామాజిక సవాళ్ళను అర్థం చేసుకోలేరు. వాటిని ఎదుర్కోలేరు. తరచూ మనకు ఆ విషయం అర్థమవుతూనే ఉంటుంది. అందుకనే - పిల్లలకు సామాజిక చింతన అలవాటు చేయండి. సమాజంలోని వ్యత్యాసాల గురించి ఆలోచించగలిగింది. సమస్యలన్నీ మీరే ఎదుర్కొని, అవి తెలియని అద్భుత జీవితం పిల్లలకు ఇవ్వద్దాం అని కలలు కనకండి.

లోటుపాట్లన్నీ తెలియాలి. అప్పుడే ఎదుర్కొనే బలం వస్తుంది. గతేడాది కేరళలో తొమ్మిదో తరగతి చదువుతున్న అబ్బాయి - మహేశ్‌లు ఎన్ని విధాలుగా శ్రమ పడతారో ఓ బొమ్మ గీశాడు. అది ఆ రాష్ట్ర బడ్జెట్ పుస్తకం కవరు పేజీగా వచ్చింది. ఆ జీవితాన్ని తను తన తల్లి తల్లి దగ్గర చూసి, చుట్టూ ఉన్న మహేశ్‌ల దినచర్యలో చూశాడు. ఓ పల్లెటూళ్లో తన తండ్రి కష్టాన్ని కళ్ళారా చూసిన ఓ రైతు బిడ్డ - ఇంటినుంచే వ్యవసాయ మోటారును ఆన్ చేసి, ఆఫ్ చేసి యంత్రాన్ని కనిపెట్టాడు. రాత్రివేళల్లో పొలాలకు వెళ్లి పాముకాళ్ళకు బలైన దారుణ విషాదాలు ఆ అబ్బాయిని ఆ అవిష్కరణకు ప్రేరేపించాయి. యంత్రాగ్రహణ సుభద్రారావు అనే శాస్త్రవేత్త చిన్నప్పుడు తన తల్లి చిన్నప్పటికే అస్సన్నతకు గురై మందులేని కారణంగా మరణిస్తే, తల్లిడిల్లాడు. పెద్దయ్యాక అలాంటి మరణాలు లేకుండా మందును కనిపెట్టాడు. ఇలా ఎన్నో !

కష్టకాలంలో తోటివారికి తోడ్పడే ఆలోచన పిల్లల్లో ఏది కలిగినా ప్రోత్సహించండి. వీలైతే సేవకు ప్రోత్సహించండి. అన్యాయం అనుకున్న విషయం మీద అవేతనం, అవేదన కలిగితే కలగగలిగింది. మనకెందుకలే అని నీరుగార్చకండి. నిలదీసేదా గొంతు మోగితే మోగగలిగింది. పిడికిలి బిగిస్తే బిగిగలిగింది. అలాంటి సహజ స్పందన చూపేవాళ్ళ భవిష్యత్తులో ఆ సమస్యకొక పరిష్కారం కనుక్కోవాచ్చునేమో!

సేవే సంతోషాన్ని సంతృప్తిని ఇస్తోంది

సెలబ్రేట్

నటి జాక్వెలిన్ ఫెర్నాండెజ్ ... గురించి బాలీవుడ్ పరిచయమున్న ప్రేక్షకులకు తెలిసిందే. తన నటనకు మంచి గుర్తింపు తెచ్చుకున్న జాక్వెలిన్.. సోషల్ మీడియాలో కూడా బాగా యాక్టివ్గా ఉంటుంది. సామాజిక సేవలు పైనా బాగా ఆసక్తి చూపుతుంది. ఇక తాజా పరిణామాల నేపథ్యంలో ప్రస్తుతం కరోనా వైరస్ సెకండ్ వేవ్ వల్ల ప్రజలు భయాందోళనకు గురవుతున్నారు. కాబట్టి దానిని దృష్టిలో పెట్టుకుని.. ప్రజలకు తన వంతు సహాయ సహకారాలు అందించేందుకు ఇటీవలే తన 'యేలో' (యూ ఓన్లీ లివ్ వన్) ఫౌండేషన్ ప్రారంభించి దీని ద్వారా ఆపన్నుల కోసం పాటుపడుతోంది. ఆపదలో ఉన్న వారికి సహాయం చేయాలనే ఉద్దేశంతో ఈ సంస్థను ఏర్పాటు చేసింది. ప్రజల్లో ధైర్యాన్ని నింపడానికి చేస్తున్న ఆమె కఠిని చూసి అందరూ ప్రశంసలు కురిపిస్తున్నారు. ఇక ఈ సంస్థ ద్వారా ఇతరులకు తన వంతు సహాయం చేయడం ఎంతో గర్వంగా ఉందని చెబుతోంది జాక్వెలిన్. ఆకలి కడుపునిండినప్పుడే అసలైన శాంతి నెలకొంటుందని మదర్ థెరెసా అన్నారని గుర్తు చేసింది. ముంబై మాజీ

తెలిపింది. ఈ సమయంలో ఈ సంస్థ ఎంతో మంది కడుపు నింపుతుందని తెలిపింది.

100 పడకల ఆస్పత్రి కోసం ప్రయత్నం

జాక్వెలిన్ ప్రస్తుతం ముంబయిలోని ఫుట్లోపర్ కోవిడ్ కేర్ సెంటర్లో సేవలు కొనసాగిస్తోంది. భవిష్యత్తులో ఫౌండేషన్ ద్వారా ఏం చేస్తుందో తెలియజేసింది. 'మేం 100 పడకల ఆస్పత్రితో పాటు 500 పైగా ఆక్సిజన్ కాన్సెంట్రేటర్లను సమకూర్చుకునే విధంగా ప్రయత్నాలు చేస్తున్నాం. ఇప్పుడు మా దగ్గర రెండు అంబులెన్సులు ఉన్నాయి. ఇంకా ఏమేమీ చేయగలమో దానికోసం కష్టి చేస్తున్నాం. కోవిడ్ సమయంలో చాలామంది అంబులెన్స్ ఖర్చులు భరించలేక ప్రాణాలు కోల్పోతున్నారు. ఇది నిజంగా చాలా బాధాకరం. అందుకే మేం ఉచిత అంబులెన్స్ సేవలను ప్రారంభించాం. ఇందులో అవసరమైన మందులు, ఇతర పరికరాలు అందుబాటులో ఉంచాం.' అని తెలిపింది. ఈ విపత్కర కాలంలో రోటీ బ్యాంక్

కోవిడ్
వల్ల దేశంలో పరిస్థితి చాలా దారుణంగా ఉంది. ఇలాంటి తరుణంలో అనేక మంది సెలబ్రటీలు ప్రజలకు సాయం చేసేందుకు ముందుకు వస్తున్నారు. ఇందులో భాగంగానే ఇటీవల బాలీవుడ్లో ఓ యువ హీరో అనాథ పిల్లల బాధ్యతను కూడా తీసుకున్నాడు. తాజాగా మరో బాలీవుడ్ నటి ఈ సమయంలో ప్రజల్లో ధైర్యాన్ని నింపడానికి ఓ సంస్థను స్థాపించింది. ఇంతకీ ఆ నటి ఎవరో కాదు.. ఇటీవల ప్రభాస్ సరసన సహో చిత్రంలో నటించి తెలుగు ప్రేక్షకులను అలరించిన జాక్వెలిన్ ఫెర్నాండెజ్.

ఫౌండేషన్తో కలిసి నిరుపేదలకు ఆహారం అందజేసింది. ఫౌండేషన్తో కలిసి లక్ష మందికి ఆహారం అందజేయడం ఇంకా మాస్కులు, పోలీసులకు శానిటైజర్లతో పాటు రెయిన్ కోట్లను విరాళంగా ఇవ్వాలనే ఆలోచనలో ఉంది. జాక్వెలిన్ ఇటీవల విడుదలైన 'రాధే: యువర్ మోస్ట్ వాంటెడ్ భాయి' చిత్రంలో 'దిల్ దే దియా' అంటూ సాగే ప్రత్యేక గీతంలో నటించి మెప్పించింది. ప్రస్తుతం ఆమె 'భూత్ పోలీస్', 'అటాక్', 'సర్క్యస్'తో పాటు అక్షయ్ కుమార్తో కలిసి 'బచ్చన్ పాండే', 'రామ్ సేతు' వంటి హిందీ చిత్రాల్లో నటిస్తోంది.

పూర్తిపేరు	:	జాక్వెలిన్ ఫెర్నాండెజ్
ముద్దుపేరు	:	జాకీ
పుట్టినతేదీ	:	1985, ఆగస్టు 11
పుట్టిన ప్రాంతం	:	మనామా, బెహ్రాయిన్
దేశం	:	శ్రీలంక
నివాస ప్రాంతం	:	కొలొంబో, శ్రీలంక
చదువు	:	గ్రాడ్యుయేషన్ ఇన్ మాస్ కమ్యూనికేషన్
తల్లిదండ్రులు	:	ఎల్లారాయ్ ఫెర్నాండెజ్, కిమ్
ఇష్టమైన నటులు	:	షారుక్ ఖాన్, లియోనార్డో డికాప్రియో, ఏంజలీనా జోలి

ధర్మవేవ్

రాజుగారి రహస్య గది గది నిండా భయం సిద్ధంగుంది అతి త్వరలో సునామీలా విరుచుకు పడబోతుంది!? రెడ్ అల్బ్.... రెడ్ అల్బ్ మొదటి అల పెద్దల అలజడి రెండో అల మధ్య వయస్కులు యువతీయువకుల మత్యుజడి మూడో అల పిల్లల చిత్తడి పగబడుతోంది వైరస్ వయసుల వారీగా ... గొప్ప శాస్త్ర జోస్యం ఎవరో వల పన్నారు మూడో అల-అంతర్జాతీయ మార్కెట్ వల రాజకీయ భారతం జిందాబాద్ ఔనాను ఉగ్రరూపం దాల్చిన రాకాసి అల ఏదో విజృంభిస్తోన్న పథక రచన భయమొక పెట్టుబడి ఇదో యుద్ధ సమయం గొప్ప వ్యాపార సందర్భం అనేకానేక నిర్లక్ష్యాల వైఫల్యాల మధ్య కరోనా కంటే అత్యంత ప్రమాదకారి నిలువెత్తు రాజ్యమే! రాజ్యాన్నేలే పాలకవర్గమే. టెస్టింగ్.. ట్రెసింగ్.. ట్రీట్మెంట్ అంతా ఒక అబద్ధం!

అధికార కాంక్ష.. పదవీ వ్యామోహం.. గెలుపు గుర్రాల ఆనందం కంటే రాజ్యానికి ప్రజల ప్రాణాలేమంత ముఖ్యం కానేకాదు దేశ పాలకులు కరోనాను లంచం రుచి చూపించారు.! లొంగిపోయి వారు చెప్పినట్టే వింటోంది! దేశం ఒక అబద్ధం మీద నడుస్తోంది. ప్రపంచాన్ని ఒక వ్యాపారం నడిపిస్తున్నది మనుషుల ప్రాణాలదేముంది? దేశాలకు రెవెన్యూ కావాలి! ఒక నిర్లక్ష్యం దేశాన్ని గాలాడని స్థితిలోకి నెట్టింది ఒక వైఫల్యం దేశాన్ని శృశాసం చేసింది రాజ్యం కాటికాపరి! మంటల్లో బూడిదైన అస్తికల్పి భద్రపరిచే పనిలో తలమునకలాతోంది అంతా ఒక దిక్కుతోచని స్థితి!

- శిఖా-ఆకాష్

ఎన్నేళ్ల ఒప్పందమో!

సముద్రమంత నిర్లక్ష్యానికి కలల తీరాలన్నో కొట్టుకుపోతున్నాయి కుటుంబం కోటను కుదిపి కుదిపి వదిలిపెట్టిన వాయుగుండం ఏడాది గడిచాక తుపానై మళ్ళీ విరుచుకుపడింది జంటభుజాలు ఒంటరివయ్యాయి కాంతిపుంజాలు కనుమరుగై కనబడని చీకటిపాములు ఇంటిని ఆక్రమించుకున్నాయి గోడలనిండా కన్నీటి నదులే గది గదికో ప్రశ్న చొప్పున వెంటాడుతున్నాయి

రేకులన్నీ రాలి తావి ఒక్కటే మిగిలిన వ్యధలది మరో కథ గుండెలు ముక్కులవుతున్న చప్పుడు నిశ్శబ్దంలో అణుబాంబులా పేలుతోంది

మరణంతో కాలానికి ఎన్నేళ్ల ఒప్పందం కుదిరిందో దస్తూరి సంతకం చేసిన దుఃఖాన్నే అడగాలి!
- సాంబమూర్తి లండన్ 96427 32008

ఎన్ని అడుగులేసినా కాలసముద్రం నా జాడలను చెరిపేస్తుంది!

ఎన్ని రెక్కలు తొడిగినా అలసిన శ్వాస నన్ను నేలకు చేరుస్తుంది!

ఎన్ని లోతులు చూసినా వయసు ప్రవాహం నన్ను అనుభవ తీరానికి చేరుస్తుంది!

నాలోకి నేను

ఎన్ని సమూహాలను కలిసినా ఒంటరితనం నన్ను ఒడ్డుకు చేరుస్తుంది!

అందుకే... నాలోకి నేను పయనిస్తూనే ఉంటాను, నన్ను నేను చేరే వరకు!

- పుట్టి గిరిధర్ 94914 93170

చిగురాశ

తెల్లారతా తనిఖీ చేస్తూనే ఉన్నాను కూనిరాగాలు తీయని విలాపం గీతాన్ని వెలుతురులోను నిశీధి నింపుకున్న విషాదం నయా వంచిత విధి విలాపం కాదా కకావికలమైన కలల తీరం మీద కాలుతున్న శవాల దిబ్బలు దేనికి దర్పణం చివరి చూపు కూడా నోచుకోని చితిమీద దేహం ఓడిపోయి ఒంటరైనదే కదా సుదీర్ఘంగా పరుచుకున్న ఈ చీకటి దుప్పటిలో కన్నీళ్లు కత్తులను పట్టుకొని కళ్ళను పొడుస్తుంటే తలగడ ఎన్ని కలల ధైర్యం నూరిపోస్తేనో కానీ ఈ నయనం తెరుచుకోదు ఏ విషాదం లేని రేపు తెల్లగా తెల్లవారితే చూడాలని ఆశ దగాపడ్డ ఏ దేహం దగ్గం అవ్వకుండా ఏ విషాదం లేని వసంతం ఆశగా మళ్ళీ చిగురించాలని ఉంది ఈ కటిక చీకటి ఒక కల్తె కరిగిపోతే బాగుండు ఎవరైనా ఈ నిశీధిని కాస్త కదిలించి నిద్రలేపండి

- పి.సుష్మ 9959705519

భూమిప్పుడు చావు వాసనను కమ్ముగా పీల్చుకుంటుంది ఆకాశం, శవాల మౌన రోదనను ఆస్వాదిస్తుంది గాలి మనిషిని వెక్కిరిస్తూ.. చోద్యం చూస్తుంది నిప్పు నవ్వుతూ దేహాల్ని

షార్ట్ ఫిలిం

ఆవాహనం చేసుకుంటుంది నీరు, నదుల్లో హాయిగా శవాలకు చివరి స్నానం చేయిస్తుంది

శిశిరం, శృశానాల్లో బతుకు ఆశల్ని నిర్దాక్షిణ్యంగా రాలుస్తుంది దినమిప్పుడు అర్తనాదంతో మొదలై

మత్యుఘోషతో ముగుస్తుంది ఎవరెప్పుడు చావుగీతం రాసుకుంటారో తెలియనికాలమిది బిడ్డా! జీవితం సీరియల్ కాదురా..! ఇప్పుడో షార్ట్ ఫిలిం!!

- కె మునిశేఖర్ 93925 36133

23 మే 2021

కోరల యంత్రం

పరిమి చరణ్

ఇంతింత పల్లెనుకొని ఇంట్లో ఉన్న బొమ్మలను కరకర నమిలేస్తున్నాయి రిమోట్ బొమ్మలు. కల చెదిరి ఉలిక్కిపడి లేచాడు పదేళ్ల బుడ్డోడు. ఈ కల ఎందుకొచ్చింది? బ్రౌన్ కలర్ జుట్టు గొక్కున్నాడు. “నిన్న సాయంత్రం స్కూల్ అయ్యాక పెయింటింగ్ షాప్ కాడికి వెళ్లా కదా, అందుకే వచ్చి ఉంటుంది.” అనుకోగానే నాన్న మీద కోపమొచ్చింది. అప్పుడేమైందంటే, “రేయ్, ఇంక నువ్వు నా షాప్ కాడికి రావద్దు. రంగు వాసన పిల్లోల్లకి పడదు” అన్నాడు నాన్న. బుడ్డోడి గుండె దుబిల్లుమని జారింది.

జారదూ మరి! పొద్దున లేచింది మొదలు నాన్న షాప్ లో రంగులు చూసి కళ్ళు జిగిల్చిపించుకోవడం వాడికి నాన్నని కావలించుకున్నంత ఇష్టం. నాన్న ఆ రంగులన్నిటినీ తన చేతుల్లో తిప్పి అబ్రకదబ్రా అనకుండానే అన్నంత పనీ చేసి ఒక బొమ్మను సృష్టిస్తాడు. భలే నాన్న కదూ! అని ఆయన బుగ్గమీద ముద్దు పెట్టుకుంటాడు బుడ్డోడు. నాన్న కూడా తెలికుండా నవ్వుతాడు. అలాంటి చిత్రకార నాన్నని మిత్రులకి చూపించి వాళ్ళ కుళ్ళకునేలా చేయడం వాడికి మాత్రమే దక్కిన హీరోయిజం.

గోడ మీద బొగ్గుతో ఏదోదో గీశాడు. నాన్న గోడ పాడైంది అంటాడని భయపడ్డ అలా జరగలేదు. మర్నాడు బ్రష్ పట్టుకొని ఇదేదో గీశాడు, రంగులు కాజేసి కూస్తున్నాడు. దూరంగా ఉన్నప్పుడు ఆరాటపడ్డ వాడు, ఇప్పుడు ఏం గీయాలో అర్థం కాక ఇల్లు, చెరువు, రెండు తాటి చెట్లు, మేఘాల్లో గుండ్రంగా లేని సూర్యుడు... గీశాడు.

నాన్న వాసు ఆర్ట్స్ అంటే కిక్కులేదని ‘చిత్రకార ఆర్ట్స్’ అయ్యాడు ఆ ఊర్లో. ఇక్కడ కమర్షియల్ పెయింటింగ్ ఆర్టిస్టులకు కాన్వాసు, అక్రిలిక్, ఫ్యాబ్రిక్ పెయింట్స్ తెలిదు... అంతా ఎనామిల్ పెయింటే. బొమ్మలు కిరసనాలులు వాసనతో నిండి అదో మత్తు, గమృత్తు బుడ్డోడి నాసికకి.

నిన్న వెళ్ళేటప్పటికి నాన్న షాపు గోడల్ని దిగులుగా నిమరుతున్నాడు. “ఇన్ని రోజులు లేనిది ఈరోజు ఏమిటి!” ఆ ప్రవర్తన వింతగా చూశాడు బుడ్డోడు.

“వాసూ” కేకేశాడు షట్టర్ ఓనర్ చంద్ర శేఖర్, అరవై ఉంటాయి. “ఐదు నెలలు అద్దె ఆగింది. ఆరో నెల కూడా వస్తుంది. ఎంత లేదన్నా యాభై వేలు అవుతుంది. ఇక నాక్కూడా కారణాలు వినే ఓపిక పోయిందయ్యా” కుర్చీ వేసినా కూర్చోకుండా అన్నాడు.

“జనం ఈ డిజిటల్ యుగానికి తగ్గట్టే వ్యాపార మార్గాలు అన్వేషిస్తున్నారు. కాలం మారేకొద్దీ అవసరాలు మారుతుంటాయి. దానికి తగ్గట్టే తెలివైన వ్యాపారి వ్యాపారాన్ని ఎంచుకుంటాడు”

“నిజమే, కానీ నేను కళాకారున్ని సార్, వ్యాపారిని కాదుగా” వాసు.

“అదే కదా సమస్య. ఆమెరికాలో మా వాడి దగ్గర ఉండి వచ్చాక, మాకూ ఏమీ తోచడం లేదు. ఏదైనా చేద్దాం అనిపిస్తుంది.”

“చాలా మంచి ఆలోచన” కొంపదీసి తనకి ఎనరు పెడతాడా అన్నట్లు నసిగాడు వాసు.

“మ్.. ఇందులోనే ఒక ఫ్లెక్స్ ప్రింటింగ్ స్టూడియో పెడదామని” అన్నాడు ఓనర్.

తలని ఫ్లాస్టిక్ కవర్లో బిగించి కట్టినట్లు గుడ్డు తేలేసాడు వాసు. “బాగా అచ్చొచ్చిన ఫ్లేస్, మంచి ఏరియా. షాప్ ఊరంతా తెలుసాయే. ఇప్పుడు తీసిస్తే ఎక్కడికి పోతాం? కొత్త షాప్ కి అడ్వాన్స్ లక్ష కట్టాలి. అయ్యే పనేనా?”

పిల్లాడు నాన్న మొహంలో రంగులు మాయం అవడం చూస్తూనే ఉన్నాడు. ఏదో జరగబోతోంది అని మాత్రం అర్థమయింది. ఓ నిశ్శబ్దం వాడికి విసుగ్గా తోచింది. గబుక్కున స్టూల్ ఎక్కి గోడకున్న క్యాలెండర్ చూసి అబ్బురపడటం మొదలుపెట్టాడు. మరో, రాజా రవివర్మ బొమ్మలవి.

ఓనర్ రాని నవ్వు తెచ్చుకొని, “కంగారుపడకు వాసు.. ఇప్పుడు సగం ఇచ్చి వెళ్ళి. మిగతావి తర్వాత ఇద్దవు. నీకూ ఇబ్బందేగా.”

తన పోర్ట్రెట్ లా మెదలకుండా నిలబడ్డాడు వాసు. బుడ్డోడు నాన్నని ఏదైనా జోక్ వేసి నవ్విడ్డామని చోటా భీమవీ ఇమిటేట్ చేశాడు. ఆయన నవ్వులేదు. ఓనర్ తన హాస్య గ్రంథులకి అప్పుడే ఆహారం దొరికినట్లు హా.. హా.. హా అన్నాడు.

సాయంత్రం బుడ్డోడు నాన్నతో కలిసి ఆ షాపు నుంచి వెళ్తుంటే “నాన్నా.. నువ్వు లేకుంటే మనూరు ఏమైపోయిందో, ఊరినిండా నీ బొమ్మలే” అని గర్వపడ్డాడు. వాటిని అత్తారింటికి పంపే కూతుర్ని చూసినట్లు చూసాడు వాసు. బుడ్డోడు ఆకాశం వైపు చూసి మబ్బులు సింహాల్లా కనబడితే చిచ్చుబుడ్డిలా నవ్వాడు ఎప్పుటిలా, వెంటనే తనలో తాను మాట్లాడు కోసాగాడు.

“ఏ బొమ్మలు గీస్తే బాగుంటుందో తెలియదు నాన్నకి. ఎప్పుడూ గాంధీనో, కలాంనో గీస్తాడు కానీ, నాన్న బొమ్మ నాన్న గీసుకోడు. నేను గీస్తా. ఒకరోజు కోతి బొమ్మ గీస్తే భలే వచ్చింది. “అచ్చం అలాగే గీశావురా.. అద్దంలో చూసుకున్నావా ఏంటి?” అని ఏడిపించింది అక్క. మరి తనకు నచ్చకపోతే ఆ బొమ్మ ఇంట్లో

గోడకెందుకు అతికిస్తుంది!’ తీపి గుర్తు చప్పురించాడు బుడ్డోడు.

ఆ వయసులో రంగులంటే తనకు ఎందుకంత ఇష్టమో బుడ్డోడు ఆలోచించలేకపోయాడు. కానీ నాన్న ఆలోచించాడు. అప్పటి నుంచి నాన్న రంగులు ముట్టుకొనివ్వలేదు. ఇప్పుడు షాప్ కే రావద్దన్నాడు.. ఏమైంది నాన్నకి?” రాత్రి ఏడుస్తూ, కలవరిస్తూ వడుకున్నాడు. వాసు నిద్ర చెదిరి కొడుకుని చూసాడు. నిజానికి తనకి కూడా అలాగే ఉంది, తన కన్నీరు బైటికి రాలేదంతే.

●●●

మరుసటి రోజు నాన్న వెళ్తుంటే దొంగచాటుగా వెళ్లి షాపు షట్టర్ తెరవగానే గబుక్కున దూరి లోన కూర్చున్నాడు బుడ్డోడు.

“నన్ను ఏమీ అనకు. నేనూ.. నేను బొమ్మ గీయాలి, కావాలంటే షాపు ఊడ్చి పెడతా నాన్న” అని మూలన ఉన్న చీపురు తీసుకొని చేతకాకున్నా ఊడుస్తున్నాడు. వాసు అలాగే చూశాడు కొడుకుని.

“రేపటి నుంచి వచ్చేటప్పుడు రెండు పుస్తకాలు కూడా తెచ్చుకో” అన్నాడు.

బుడ్డోడు బొమ్మల పుస్తకాలనుకున్నాడు.. పాపం చిక్కగా నవ్వాడు.

వాసు గంటలు తరబడి గాంధీ బొమ్మ గీస్తున్నాడు.

పిల్లాడికి విసుగొచ్చి “ఇంతసేపా” అని గొనుక్కున్నాడు.

“ఇంక ఇక్కడ ఇదే చివరిది కావొచ్చు” నాన్న.

బుడ్డోడు “అదేంటి గాంధీ తాత మొహంలో ఏడుపు”

చూసి తానూ ఆశ్చర్యపోయాడు వాసు. కొన్ని వందలసార్లు వేసిన బొమ్మ ఎందుకో కుదరలేదు. మనసు స్థిమితంగా లేదు. కొడుకు అబ్జర్వేషన్ నచ్చినా మెచ్చుకోలేదు.

వాసు ఆలోచనలో మునిగిపోయాడు. ‘చిన్న చిన్న పనులు దొరికినా సగం రెంటు కట్టవచ్చు. కానీ ఇన్నాళ్లు లేనిది ఇప్పటికిప్పుడు ఎలా దొరుకుతాయి? ఎంత అనుభవం. ఎంత కళ, ఇలా వేసారి పోయాయి’ మధనంలో పడ్డాడు.

●●●

ఇరవై ఏళ్ల క్రితం..

రంగుల కలలతో సిటీకి వచ్చాడు. మునిసిపాలిటీ ప్రాజెక్టులో భాగంగా రోడ్డు పక్కన గోడలకు రంగులద్దె పని జరుగుతోంది. అక్కడికి వెళ్లి బొమ్మ గీస్తున్న ఆర్టిస్ట్ ప్రకాశ్ కాళ్ళు గడ్డాల్లా పట్టుకున్నాడు. ఆయన గడ్డంకన్నా కాళ్ళకి జాలి ఎక్కువేమో, బక్కగా, రేగిన చుట్టూ, పీచుగడ్డంతో ఐదున్నర అడుగుల అర్ధకుడిలా ఉన్న అతన్ని కనికరించాడు. గోడకి సున్నమేసినట్లు బ్రష్ పరాపరా జాడిస్తుంటే, “రంగులు తాగేస్తున్నావా ఏంటి?” అని గురువు తిట్టినా, కొట్టినా తట్టుకున్నాడు. బ్రష్ తో సున్నా చుట్టడానికి మూడునెలలు తీసుకున్నాడు. ఆ తర్వాత అదే బ్రష్ తో పర్వతాలు నిర్మించాడు, నదీనదాలు పొంగించాడు. తెలుగు అక్షరాలకు సొగసులద్దాడు. ఆ వెలుగుకి ప్రకాశం మురిసిపోయి ఇకనుంచి జీతం ఇస్తున్నా అన్నాడు, వద్దన్నాడు వాసు.

“నా బొమ్మలతో మా ఊరిని అలంకరించాలి” కల బైట పెట్టాడు. మొదట బాధపడ్డా, గురువుగా తన పని పరోక్షంగా కొత్త కళాకారుని సృష్టించడమే కదా, సరే అని చిత్రకార స్టాంప్ వేశాడు. గుంటూరు గోడలు తన బొమ్మలతో సొగసు కత్తెలా వయ్యారాలు పోతుంటే అవి చూస్తూ దూరదేశం పోయే చెలికాడిలా వీడ్కోలు పలికాడు.

●●●

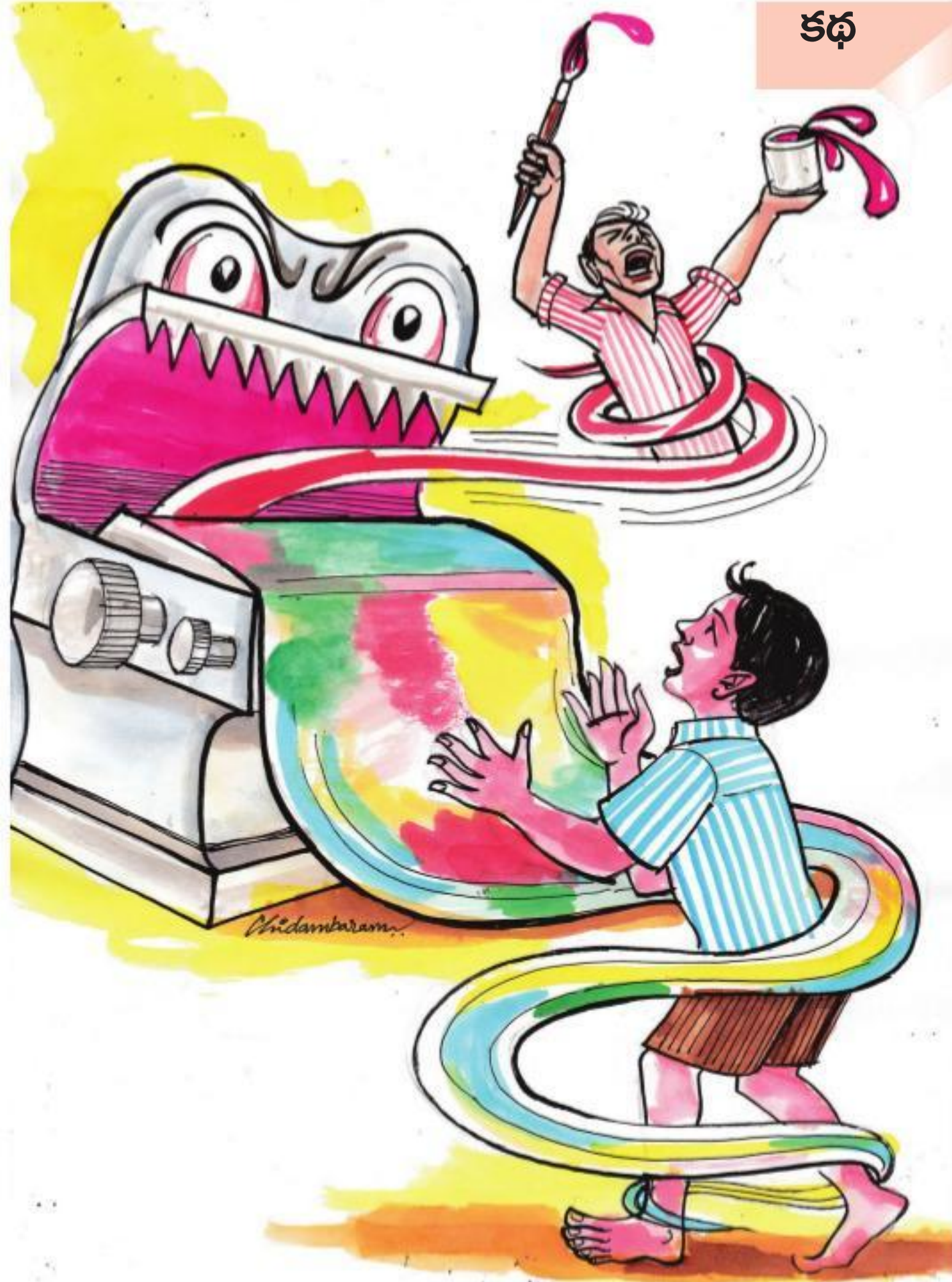
రేపో, ఎల్లుండో షాపులో చివరి రోజు. ఎలాగో ఇరవై వేలు అప్పు ముట్టాయి. గెంటేనీ దాకా తెచ్చుకోనక్కర లేదు. ఎన్నాళ్ళ బంధమైనా ఓనర్ ఓనరే, వర్కర్ వర్కరే! షట్టర్ తీస్తూ అదోలా నవ్వుకున్నాడు వాసు.

నాన్న ఏమీ అనలేదన్న ధైర్యంతో ఉత్సాహంగా వెళ్లి “రంగు డబ్బాలు నేనే తెరుస్తా “ నని చూశాడు బుడ్డోడు. వాన్ని చూస్తుంటే తనని చూసుకున్నట్లు ఉంది.

డబ్బాలు ఖాళీగా ఉన్నాయి. బుడ్డోడు కళ్ళు మిటకరించాడు. కొడుకులాగే ఆశ్చర్యపోయాడు వాసు.

నిన్న గీసిన గాంధీ బొమ్మ బోర్డుపై లేదు. రంగు మరకలు మాత్రమే కనబడ్డాయి. మిగతా బోర్డులు తిప్పి చూశాడు. దేనిమీదా వేసిన బొమ్మ లేదు. తెల్లగా స్వచ్ఛంగా ఉన్నాయి, శవం మీద కప్ప వస్త్రంలా. వెతికితే ఓ మూల బ్రష్లు దొరికాయి. కానీ వాటికి కుంచెలు గాల్లో ఎగరడం కనిపిస్తోంది. దానితో ఎన్నెన్ని కళాఖండాలు చిత్రించాడు. చేతి నుంచి ఏదో అవయవం కోల్పోయినట్లు జివ్వున లాగినట్లనిపించింది, చేయి విడిలించాడు వాసు. డబ్బాల్లోని రంగులన్నీ కెరటాల్లా ఒక్కసారిగా పైకి లేచాయి. ధారగా లేచిన రంగులు విడివడి బిందువుల్లా మారి ఆవిరైపోతున్నాయి. గోడకు ఉన్న రవివర్మ బొమ్మల క్యాలెండర్ చిరిగింది. బొమ్మలు అంత బాగా వేయాలని కలగన్నాడు బుడ్డోడు. అదొక్కటే కాదు, శ్రీసు హెయిర్ స్టైల్ గోడకి నాన్న గీసిన బొమ్మలు మాయం. కాలేజీ గోడమీద రైతుకూలీ సంఘం పోస్టర్ మాయం.. స్కూల్ కి జాతీయ నాయకుల బొమ్మలు ఐదారు గీసినపుడు బుడ్డోడికి సైకిల్ కొన్నాడు. సభలకి సంఘాలకు గీసినపుడు పాడైన తన పాత ఇంటికి బాగుచేసుకున్నాడు. సామాజిక కార్యక్రమాలకి పని

కథ

చేసినప్పుడు తృప్తిగా ఓ నవ్వు నవ్వుతాడు వాసు. ఇప్పుడవి మాయం.. ఫ్లెక్స్ అనబడే ఫ్లాస్టిక్ తొడుగు ఆ గోడలని బల్బులా కరుచుకుంది.

బలమైన గోడలు చీల్చుకొని బైటికొచ్చింది ఆ చిత్రమైన జీవి. ఎర్రని కళ్ళు, నల్లని వొళ్ళు, పొగలు కక్కుతోంది. రబ్బరులా సాగుతోంది. కాస్త డ్రాగ్లా, మరికాస్త రోబోలా ఉంది. పెద్ద శబ్దం చేస్తూ తన భీకర నోరు తెరిచింది, మంటలు ఎగసి రోడ్డుమీద షాపిల సైన్ బోర్డులని మసిచేశాయి. దానికి దాహమెక్కువ. రక్తం పీల్చినట్లు రంగులు పిలుస్తోంది. జనం దీన్ని పట్టించుకోరేంటి? ఎవరికీ ఏది కనబడడం లేదా? తనలో తానే అనుకున్నాడు బుడ్డోడు.

ట్టింకిల్ ఆర్ట్స్.. ఆ వెనకాలే వెంకట్ ఆర్ట్స్, శిల్పా ఆర్ట్స్, భాషా ఆర్ట్స్, రవి ఆర్ట్స్, బోలెడు మంది ఊరి చిత్రకారులు.. “ఏమయ్యాయి మా రంగులన్నీ?” అని తిరుగుతున్నారు. యంత్రం వాళ్ల నాన్నని తీసుకెళ్లి బీదమారిన భూమిలో పడేసింది. అక్కడ తనలాగే గుంపులు గుంపులుగా జనం.. మట్టికొట్టుకు పోయిన జనం..

ఉలిక్కిపడి లేచాడు బుడ్డోడు. శిశిరం కరువుని గుర్తు చేసినట్లు ఉంది ఆ విధ్వంసపు కల. ఆ రాత్రి ఇక నిద్ర పట్టలేదు.

●●●

గుండెలు అదురుతుంటే పొద్దున్నే పరిగెత్తుకుంటూ షాపు దగ్గరికెళ్ళాడు బుడ్డోడు. షాపు మొత్తం రోడ్డు మీద ఉంది.

“సగం డబ్బులు ఇమ్మంటే పదివేలు ఇస్తావా? బుద్ధి ఉండాలి” అంటున్నాడు ఓనర్. మిగతా డబ్బు ఇంటి అవసరాలకి ఖర్చయిందనీ చెప్పినా ఉపయోగం లేదని తెలుసు. మౌనంగా ఒక్కో పెయింటింగ్ ఏరి ఆటోలో పెడుతున్నాడు వాసు. చివరి పెయింటింగ్ కూలీ అక్కడ పడేయగానే ఒక్క దూకు దూకి తనకన్నా పెద్దగా ఉన్న దాన్ని తీసి హత్తుకున్నాడు. ఎదురుగా నాన్న, ఆయన ఎదురుగా ఓనర్ ఒకే రకంగా చూశారు.

“వాసూ.. ఇప్పటికైనా సులభమైన మార్గాలకి మనం మారాలి. నీ ఓటమికి ఈ మారలేకపోవడమే కారణం” ఓనర్ కి సహజంగా ఉండే సలహాచిచ్చే హక్కుతో అన్నాడు.

వాసు కళ్ళ నీళ్ళు దాచి “యాంత్రికంగా బతికే మన ప్రపంచంలో కళ లెక్కలోకి రాదు. జనం కాస్త ఆస్వాదన పెంచుకుంటే వీటిని బతికించుకోవచ్చు.. తప్పు నాది కాదు సార్”

“అంటే జనందే అంటావా?!” పెద్దగా నవ్వాడు పెద్దాయన.

అతనేం మాట్లాడలేదు. ఆ జనంలో తానూ ఉన్నందుకేమో ఓనర్ మొహం ఎర్రబడింది. బై చెప్పి నడిచాడు వాసు.

“ఎక్కడికి నాన్నా?” బుడ్డోడు కేకేసాడు.

“మన ఇంటికి” వాసు.

“హే... అయితే నేను రోజూ బొమ్మలు గీయొచ్చు” ఎగిరి గంతేశాడు.

నాన్న ఎగిరే చిలకని చూసినట్లు లాలనగా చూసాడు. రోజులు గడిచాక తెలిసింది బుడ్డోడికి... షాపు కాదు, నాన్నే ఖాళీ అయ్యాడు అని. రంగు డబ్బాలు నిజంగానే ఖాళీ.. తను ఒక్కరోజు కూడా బొమ్మ గీయలేదు. తర్వాత అనేకసార్లు వాటి అవసరం వచ్చినా బొమ్మ గీయడం రాలేదు. అప్పటికి అర్థం అయింది, నాన్న ఎందుకు బొమ్మలు గీయొద్దు అన్నాడో. దట్సే ది డిజైన్స్ ఫేట్. తర్వాత ఆ ఊర్లో మరో ఆర్టిస్టు పుట్టలేదు. కాబోయే రవివర్మ ఎప్పటికీ కాలేదు.

◆

అనగనగా ఒక అడవిలో జంతువులన్నీ ప్రశాంతంగా జీవిస్తుండేవి. అలా కొద్ది రోజుల గడిచిన తర్వాత, అడవిలోకి భారీ శరీరం గల ఒక వింత జంతువు ప్రవేశించింది. దాన్ని చూసి సింహాలు, పులులు, ఏనుగులు, కూడా భయపడసాగాయి. కనబడిన ప్రతి జంతువునూ, క్రూరంగా చంపి తినేది. దాని రాకతో అడవిలో జంతువులు రాత్రిపూట కూడా సరిగా నిద్రపోయేవి కాదు. ఎప్పుడు ఎక్కడ ఏ జంతువుపై విరుచుకు పడుతుందో తెలియక, జంతువులన్నీ వణికిపోయేవి. ఇప్పటికే చాలా జంతువులను తినేసింది.

ఒకరోజు జింక తన బిడ్డకు పాలిస్తూ ఒక చెట్టుకింద నిలబడింది. ఆ జంతువు జింకను చూసింది. తినడానికి వచ్చింది, అది గమనించిన జింక ధైర్యం చేసి “నువ్వు నన్ను తినడానికి వస్తున్నావని నాకు తెలుసు. బిడ్డకు పాలిచ్చిన తర్వాత నన్ను తినేయ్” అంది. “నేను ఇప్పటికే రెండు అడవి దున్నులను తిన్నాను, పెద్దగా ఆకలి లేదు, ఈ పూటకు నీ బిడ్డనిస్తే తిని హాయిగా పడుకుంటాను” అని ఆ జంతువు అనగానే, జింక బాధతో... భయంతో లోలోపల మదనపడింది. “అయ్యో.. అలాగా.. నా బిడ్డ బాగా ఆకలితో వుంది. దాని ఆకలి తీరకముందే చంపేస్తే, అది నీకు మంచిది కాదు, కోరిక తీరకుండానే చనిపోతే నా బిడ్డ ఆత్మ శాంతించదు, అందుకని కడుపునిండా పాలు తాగినాక, తీరిగ్గా తినేద్దువుగాని” అంది జింక. అరగంట సమయం గడిపేసింది. జింకపిల్ల

పాలు తాగుతున్నట్టు నటిస్తోంది. “ఇంకా ఎంతసేపు. నా ఆకలి రెట్టింపు అయిందో నిన్ను, నీ బిడ్డని ఇద్దర్నీ తినేస్తాను” అంటూ హెచ్చరించింది ఆ జంతువు. “అవును, ఆకలి అనేది ఎంత వస్తేనా చేయిస్తుంది, ఎంతదూరమైనా నడిపిస్తుంది, ఆకలి విలువ నాకు తెలుసు” అంది జింక. “మరైతే ఆలస్యం దేనికి, త్వరగా

జింక ఉపాయం

బాలల కథ

నీ బిడ్డను ఇవ్వు” అని గర్జించింది ఆ జంతువు. “ఇస్తాను, నాకు కూడా చాలా ఆకలిగా ఉంది భరించలేకపోతున్నాను, అసలు ఆకలి అన్నదే కాకుండా ఒక ఆకు ఉందంటు, అది తింటే ఎప్పటికీ ఆకలి కాదంటు, వెయ్యి ఏనుగుల బలం వస్తుందని,

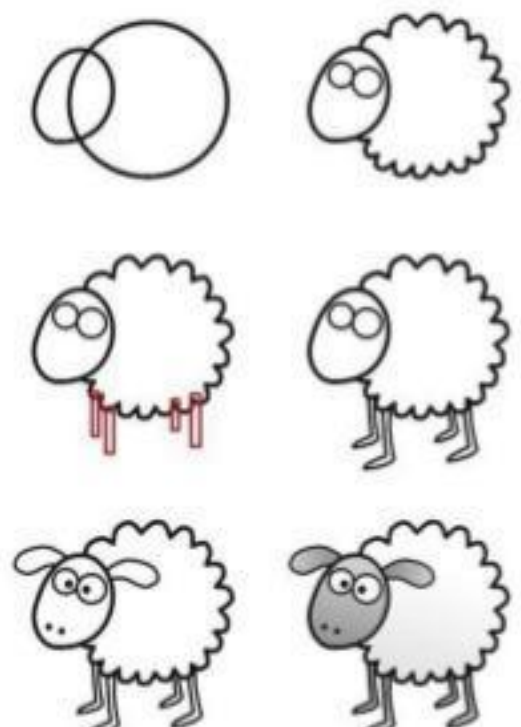
ఒక వైద్యుడు చెబితే విన్నాను. ఆ ఆకు తినడానికి వెళుతుంటే మధ్యలో నా బిడ్డ పాలు కోసం ఏడ్చింది, ఇక్కడ ఆగి నీ చేతికి దొరికిపోయాను” అంది జింక. “ఓహో అలాగా. అది తింటే ఆకలి ఉండదా.. భలే భలే.. వెయ్యి ఏనుగుల బలం వస్తుందా.. ఇదేదో చాలా బాగుంది. అయితే నేను కూడా తినాలి వెళదాం పద” అని తొందర పెట్టింది ఆ జంతువు. “సరే పదా” అంటూ జింక ముందు వెళుతుంటే ఆ జంతువు వెనుక నడిచింది. చాలా దూరం వెళ్ళిన తర్వాత, ఒక పెద్ద బావి గడ్డపైన, గుబురు చెట్ల దగ్గరకు తీసుకెళ్ళింది. “అక్కడ కనిపిస్తున్న చెట్టు ఆకులు తింటే, ఎప్పటికీ ఆకలి కాదు” అంది జింక. “ఆ చెట్టు బావి లోకి సగం వంగింది. ఆకులు అందవు” అంది జంతువు. “నువ్వు బాగా లావుగా, బలంగా, పొడవుగా ఉన్నావు కాబట్టి, ఒక అడుగు ముందుకు వేస్తే అందుతాయి” అనగానే జంతువు ఒక అడుగు ముందుకు వేసింది, కాలుజారి చాలా లోతైన, ఇరుకైన, బావిలోకి పడిపోయింది ఆ జంతువు. జింక గట్టిగా నవ్వింది. “శరీరం పెంచుకుంటే కాదు, బుద్ధి పెంచుకోవాలి. ఇన్నాళ్లూ జంతువులను వేటాడి, హింసించి తిన్నావు. ఇక ఎప్పటికీ నువ్వు బయటికి రాలేవు, ఆకలితో అలమటించి చస్తావు.” అంటూ తన బిడ్డను తీసుకుని వెళ్ళి పోయింది జింక. జింక ఉపాయానికి అడవిలో జంతువులన్నీ మెచ్చుకున్నాయి. ఆ రోజు నుంచి స్వేచ్ఛగా జీవించాయి.

- నరేంద్రుల రాజారెడ్డి
96660 16636

రంగులు బిద్దండి

పక్కనున్న ఈ బొమ్మకు మీకు ఇష్టమైన రంగులను బిద్దండి.

దారిని చూపిస్తారా!

ఈ కోతికి బాగా ఆకలిగా ఉంది.. కాని అరటిపండు దగ్గరకు వెళ్ళే దారి తెలియడం లేదు. దారి చూపించి, సహాయపడండి మరి!

బొమ్మగీయండిలా..

గొర్రె బొమ్మను సులభంగా ఎలా గీయాలో నేర్చుకుందాం!

మల్లెలోయమ్మ మల్లెలు మల్లె విరులు మనసు దోచేటి మల్లెలు మగువలకును మగలకును, మనోల్లాస సమాగమంపు సరసగుళికలు, రమణీయ విరి కళికలు
... ఇలా చెప్పుకుంటూ పోతే మల్లెకున్న ప్రత్యేకతలన్నీ... మండు వేసవిలో ఎండ కణకణలాడుతుంటే కళకళలాడుతూ సుగంధమల్లెలు ధవళ దరహాసాలు విరబూస్తాయి. తుప్ప జాతికి చెందిన వీటిలో చాలా రకాలున్నప్పటికీ పందిరిమల్లి, సన్నజాజులు, విరజాజులు, కాగడాలు, తుప్పమల్లి అనేవి మనకు లభించే రకాలు. మాఘమాసం (ఫిబ్రవరి) నుంచి జులై వరకూ మల్లెలు పూస్తాయి. వేసవి సీజన్లో ఇవే మహారాణులు. అలంకరణకు, మగువలు తల్లి తురుముకునే మాలలు, సౌందర్య సాధనాల్లోనూ, సుగంధ లేపనాల్లోనూ మల్లెపువ్వులను ఉపయోగిస్తారు. పెళ్లిళ్ల లగ్నసరి సీజన్లో కిలో 100 నుంచి వెయ్యి రూపాయల వరకూ డిమాండ్ ఉంటుంది. చల్లని మల్లెలు ఎక్కుడున్నా హాయి వెన్నెల కురిపిస్తాయి. మన రాష్ట్ర అధికార పుష్పం మల్లెపువ్వు. తెలుగు సినిమాలో మల్లెపువ్వులపై ఉన్నన్ని గీతాలు మరే పువ్వులకూ లేవు. మల్లెల్ని ఇంటివద్ద పెరటితోబాటు, తోటలుగా వేసి రైతులు పెద్దఎత్తున జీవనోపాధి పొందుతున్నారు.

తుప్పమల్లి

తుప్ప మల్లి, దేశవాళీ మల్లి అన్నా ఒకటే. మొగ్గలు చిన్న బల్బులు మాదిరిగా ఉంటాయి. కోసిన కొద్ది గంటల్లోనే విచ్చుకుంటాయి. దండలు కట్టడానికి, డెకరేట్ చేయడానికి వీటినే ఎక్కువగా ఉపయోగిస్తారు.

అందుకే రైతులు వీటిని పెద్దమొత్తంలో తోటలు వేసి సాగుచేస్తారు. మొక్క తుప్ప లాగా, గంత లాగా పెరుగుతుంది. అందువల్లే దీనిని తుప్ప మల్లి

సిరిమల్లె పువ్వా.. సిరిమల్లె పువ్వా..

అంటారు. ఒకసారి వేసిన తోట ఐదారు సంవత్సరాలు ఉంటుంది. సీజన్లో పువ్వులు కాస్తుంది. రైతులు మల్లె తోటలో మొక్కల మధ్యన చిక్కుడు, పర్చిమిర్చి వంటి కూరగాయలు వేసి అంతర పంటగా సాగుచేస్తారు. పువ్వులు లేని సమయంలో కూరలు పండుతాయి. మల్లెపూల నుంచి తీసే తైలం ధర కిలో లక్షల్లో ఉంటుంది. కుండీల్లో, నేలమీద పేరట్లో ఇంటివద్ద కూడా వీటిని పెంచుకోవచ్చు.

సన్నజాజులు

చాలా నాజుగ్గా, సన్నగా, అందంగా, తెల్లగా ఉండే పూల మొక్క. వీటిని మొక్కలు గాను, పాదు (క్రీపర్)గానూ పెంచుకోవచ్చు. ఇవి మొగ్గగా ఉన్నప్పుడు సన్నగా పొడవుగా ఉంటాయి. విచ్చుకుంటే సన్నటి పూ రేఖలతో భలే

అందంగా ఉంటుంది. మల్లెకంటే జాజులు మరింత పరిమళభరితంగా ఉంటాయి. పువ్వులు తేజోవంతంగా ఉంటాయి. సాయంకాలం వేళ ఈ పువ్వులు బాగా విచ్చుకుంటాయి. ఈ మొక్క ఆకులు మల్లె ఆకులకంటే చిన్నవిగా, పలసగా ఉంటాయి. సాధారణంగా మే నుంచి అక్టోబర్ వరకూ జాజుల సీజన్. కానీ, పోపాహారాలు ఎక్కువ ఉంటే వర్షాకాలం తప్ప మిగతా అన్ని కాలాలూ కొద్దో గొప్పో జాజులు పూస్తూనే ఉంటాయి. జాజులు, మల్లెలు ఇటీవల ఖరీదైన టీ తయారీకి వాడుతున్నారు. జాజిమొక్క మొదలు నీడలో ఉన్న దీని కొమ్మలు ఎండలో ఉంటే సరిపోతుంది. ఇంటిలోపల లేదా కుండీల్లో మొక్క మొదలు ఉంచి తలభాగం ఇంటి పైకప్పు మీదకు, డాబా, పోర్టుకోల మీదికి ఎక్కించి ఈ మొక్కలు లేదా పాదులు పెంచుతారు. దీన్ని స్పానిష్, రాయల్, కాటలోనియల్ జాస్మిన్ అని పిలుస్తారు. జాస్మిన్ గ్లాండ్ ఫ్లోరమ్ దీని

శాస్త్రీయ నామం. ఇది పాకిస్తాన్ జాతీయ పుష్పం కూడా. అక్కడ జాజిపూలను చమేలి అంటారు.

విరజాజులు

అచ్చంగా సన్నజాజుల్లానే ఉంటాయి. కాకపోతే పువ్వు సన్నజాజి కంటే నాలుగు రెట్లు ఉంటుంది. ఇప్పుడు మార్కెట్లో జాజిపువ్వుల పేరుతో అమ్మేవన్నీ విరజాజులే. సన్నజాజులు పంట తక్కువగా వస్తుంది. పైగా ఎక్కువమంది కొన్నేగాని పని తెమలదు. విరజాజులు పంట ఎక్కువ, పెద్దపువ్వులు, కోత త్వరగా అవుతుంది. రైతులకి ఇది కాస్త ఆర్థికంగా ఉపయోగపడుతుంది. అందుకే మన ససంప్రదాయ సన్నజాజి మొక్కలు, పువ్వులు నెమ్మదిగా కనుమరుగవుతున్నాయి.

కాగడా మల్లి

ఇది కూడా మొక్క. నాటిన రెండేళ్ళకు పూలు కాపుకొస్తాయి.

పూలు జాజి మల్లె కంటే కాస్త పెద్దవిగా ఉంటాయి. అక్కడక్కడా చిన్న చిన్న లేతనీలం చుక్కలు ఉంటాయి. పెద్దగా వాసన ఉండవు. మొక్కకు కాపు ఘనంగా ఉంటుంది. వీటిని దండలు కట్టడానికి, మండపాలు అలంకరించడానికి ఉపయోగిస్తారు. అక్టోబర్ నుంచి ఫిబ్రవరి వరకూ ఈ మొక్కలు పుష్పిస్తాయి. వీటి ధర కాస్త తక్కువగానే ఉంటుంది.

పందిరి మల్లి

మన సాంప్రదాయ మల్లెల్లో ఇదొకటి. ఇంటి ముంగిట పందిరిలా అల్లుకుని వేసవి సీజన్ రాగానే గుప్పుమని తెల్లని నక్షత్ర తలుకుల్లాంటి మల్లెలు విచ్చుకుంటాయి. సుగంధ పరిమళాలు వెదజల్లుతాయి. పువ్వులు సన్నజాజులు కంటే పెద్దగా ఉంటాయి. ఇవి కూడా సాయంత్రం వేళే ఎక్కువ పూస్తాయి. ఇళ్లదగ్గర వేసుకోవడానికి ఇవి చక్కగా ఉంటాయి. తోటలు వేసి పెంచుకోవడానికి ఇవి పెద్ద లాభదాయకం కాదు.

నిత్య మల్లి, ఆకాశ మల్లి, రాధామనోహరం, పారిజాతం మల్లెలాంటి పోలికలు, వాసన ఉన్నా ఇవి మాత్రం మల్లి జాతికి చెందిన మొక్కలు కావు.

- చిలుకూరి శ్రీనివాసరావు

23 మే 2021